

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг

16 жовтня 2019 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всім доброго дня! *(Загальна дискусія)*

Пане Михайло, давайте... Пане Михайло, дивіться, давайте ми так не
будемо... *(Шум у залі)*

_____. Давайте без давайте. Ми запізнилися на 17 хвилин.
Починайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Починаємо, але щоб ми культурно, коректно.

Декілька в нас є законопроектів, які нам треба сьогодні розглянути.
Перший законопроект, це автор Камельчук Юрій, № 2233. Чи є пан Юрій? Є
пан Юрій. Якщо можна, коротко представити законопроект. *(Шум у залі)*

_____. Вибачте, по процедурі.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. *(Не чути)*

_____. Вибачте, я взяв слово, з вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Шановний пане голово, шановні присутні
депутати, шановні присутні засоби масової інформації та представники
експертного товариства!

Перше. Я хочу принести вибачення і вибачитись перед вами і від себе,

я думаю, і від розумних членів комітету за те, в яких умовах ми сьогодні організували цей комітет. Пояснюю: питання, яке ми сьогодні розглядаємо, воно не є локальним, воно не є там інтереси одного чи другого бізнесмена, це є геополітичні питання сьогодні для України, для незалежності, для енергонезалежності. І, безумовно, такі питання бажано було б розглядати на засіданні комітету заздалегідь підготовленому, щоб засоби масової інформації могли нас подивитися. Тому вибачте, будь ласка.

Тепер друге, по суті. Пане головуючий, секретаріат, у порядок дня комітету включено цілу низку законопроектів, які фактично не були навіть зареєстровані в Раді. Станом на вечір вчорашній, 15.10 на сайті не було інформації про реєстрацію законопроекту 2233-2. Тільки утром 16-го появилась інформація, що проект передано на розгляд керівництву. У порядок денний комітету включено ряд проектів, які ще знаходяться на розгляді Голови Верховної Ради України і не розподілені на Комітет паливно-енергетичний та ЖКП. Поточний статус на сайті проектів 2233-1, 2233-2, 2236-1, 2236-2 передані на розгляд керівництву ВРУ.

На розгляд комітету винесені проекти, по яких строки на подачу альтернативних законопроектів ще не передбачено, вони не вичерпані – це 2233, 2236, 2239.

По проектам, запропонованим на розгляд комітету, нема обов'язкових висновків інших комітетів: Комітету з євроінтеграції, антикорупційного комітету. По жодному з питань порядку денного не було спрямовано проекти рішень комітету. Цей висновок свідчить про те, що порядок денний сьогоднішнього комітету сформований з зухвалими, грубими порушеннями законодавства України про Регламент ВРУ і про комітети ВРУ. Перелік, я готовий перелічити. Це частина друга, частина перша статті 93, частина друга статті 100 і так далі, і тому подібне.

Саме тому я хотів би запропонувати нам з вами, враховуючи суспільний і міжнародний інтерес до цих питань, сьогодні зняти з розгляду комітету такі питання: законопроект 2233, 2233-1, 2233-2, законопроекти

2236, 2236-1, 2236-2 і законопроект 2239, бо там не вичерпано термін для подання альтернативних законопроектів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Прошу, в зв'язку з цією пропозицією прошу визначитися і проголосувати, хто підтримує таку пропозицію. Прошу визначитися.

_____. Скажіть, будь ласка, а чому ми повинні голосувати за це, якщо це порушення Регламенту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, є ваша думка з цього приводу. Є думка нашого колеги, ми її вислухали і поставили це питання...

_____. Може, ми секретаріат заслухаємо? Порушено Регламент?

ГОЛОВУЮЧИЙ. І поставили це питання на голосування. Тому тепер..

_____. Андрій Михайлович, можна ще додати? Я так само сьогодні подала законопроект 2233-3. І якщо ми сьогодні розглянемо ці три, то автоматично він випаде з розгляду. Я розумію, що він іде в зал...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він не випаде з розгляду. Зрозуміло.

_____. ...але хотілося б, щоб він був розглянутий комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Прохання, пане Юрій Камельчук, я так розумію, що в цьому законопроекті є певна терміновість і буде там, була комунікація з Міністерством економіки... енергетики і екології, тому прошу по законопроекту 2233...

_____. Пане Андрій, ми вже мали терміновість з поправкою в Законі по ядерній енергетиці також, яка стосувалася ринку електроенергії, якою дозволили транспортування електроенергії з Росії. Ми бачимо всю ту терміновість, яка потрібна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, ми вже чули цю пропозицію, в нас було голосування відповідне. Ми бачимо вашу пропозицію тепер і я наскільки розумію з медіа-активності, вона достатньо термінова була... заборонити двосторонні договори з Російською Федерацією, тому сьогодні ми хочемо це зробити.

_____. Пане Андрію, колеги вже сьогодні сказали, що не можна було опрацювати той Закон 2233, наприклад. І я писав лист на Секретаріат Верховної Ради, щоб опублікували, по-перше, цей закон, щоб я його побачив і в терміновому порядку недосконало, не зібравши круглих столів, не обговоривши, я мусив подати альтернативний. Я не вважаю, що це є мій закон досконалий, але я мусив відреагувати швидко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. Пане Андрію!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. Шановні колеги, з приводу тих закликів, які звучать

про порушення Регламенту. В Регламенті немає заборони, яка би забороняла нам як комітету розглядати законопроекти. Так, строк для подання альтернативних, він іще іде, але заборони провести сьогоднішнє засідання і розглянути законопроекти, які вже подані, немає, немає такої норми – це перше.

Друге – ваші законопроекти, подавайте альтернативні в межах, встановлених законом строків, будь ласка, це ваше право, ви маєте право їх подати. Вони будуть направлені в зал засідань Верховної Ради разом із основним законопроектом, там і буде вирішена їхня доля.

Дякую.

_____. Хто дасть гарантії, що сьогодні, розглянувши основний закон, він завтра не буде винесений в парламент і не проголосований? До того часу, поки... Причому строки? Ми вже бачимо строки, які ви зараз дотримуетесь

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, дивіться, ми вже вислухали, є думки, що це не по Регламенту. Є думка юриста, що це – по Регламенту. В мене пропозиція: будемо визначатися по кожному законопроекту і приймати рішення.

Тому, пане Юрій, якщо можна по першому законопроекту.

_____. Пане Андрію, зачекайте. Нам пропонується зараз порушувати регламент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам нічого не пропонується.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Розглядати законопроекти, які ми не бачили, які вчора були подані, і про це зараз наголошували. Що ви пропонуєте? Мій колега, Михайло Бондар, звертав увагу, що зараз, з 1 жовтня, з Росії

постачається електроенергія рівним графіком 100 мегават щоденно.

В чому справа? У нас зараз вже є падіння виробництва електроенергії і споживання в Україні, падіння економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Пане Юрій, прохання... Пане Юрій, Юрій Камельчук! Юрій Камельчук!

У мене прохання. Ми почули думки з цього приводу...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дозвольте, з вашого дозволу, нарешті після всіх перебивань... Дякую, колеги, що ви так уважно ставитесь до регламенту і не даєте сказати жодного слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давай по законопроекту.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. А тепер без емоцій. Цей законопроект насправді дуже потребує швидкого прийняття, з думки міністерства, і ми підтримуємо цю думку, тому що є проблема, зокрема з ТЕЦ в Україні, і ви це прекрасно знаєте, можете не відхрещуватися.

Тепер по суті. Запропоновані зміни дозволяють направляти прибуток, отриманий гарантованим покупцем від здійснення покладених на них спеціальних обов'язків, а саме перепродаж частини електричної енергії, виробленої на АЕС та ГЕС, за ринковими цінами на покриття витрат по іншим спеціальним обов'язкам.

Наразі це оплата виробникам за "зеленим" тарифом. Крім цього, на осінньо-зимовий період може бути додана оплата ТЕЦ з метою недопущення неконтрольованого зростання цін на ринку електричної енергії та зменшення штучно створеного дефіциту пропонується закріпити на рівні закону право НКРЕКП встановлювати граничні ціни на ринку електричної енергії та право визначати випадки, в яких генерація має виставляти пропозиції продажу

електричної енергії на ринку на добу наперед.

Законопроектом пропонується надати регулятору право встановлювати тариф на відпуск електричної енергії для ТЕЦ на опалювальний період. Це є необхідним підґрунтям для того, щоб Кабінет Міністрів України зміг прийняти постанову про покладання спеціальних обов'язків для визначення джерела оплати ТЕЦ за відпущену електроенергію на рівні собівартості. Крім цього, буде ще одна пропозиція правки, яка надійшла, і матеріали, я так сподіваюсь, що вже були роздані секретаріатом. Я можу їх зачитати зараз або пізніше. *(Загальна дискусія)*

Я хочу завершити. Дозвольте, я завершу, колеги? Пан Олексій, давайте по черзі, будь ласка! *(Шум у залі)*

Пан Олексій, дозвольте мені закінчити, будь ласка! Ми вас слухаємо кожного разу дуже багато, ви зараз перебиваєте. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, в мене пропозиція, якщо ми сьогодні не встигаємо прийняття рішення до 16:00, бо я бачу, що є бажання декого затягнути або зірвати, то ми зберемось сьогодні вже о 18:10, після вечірнього засідання. Якщо можна, щоб ми просто відповідно запланували.

_____. Немає вечірнього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, сьогодні немає. А, так у нас тоді взагалі, значить, часу...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Якщо можна, я тоді зачитаю з порівняльної таблиці ці матеріали, які вам були роздані, ще запропоновані зміни до цього ж законопроекту.

Пункт 5. "До початку діяльності сертифікованого оператора системи передачі функцій права та обов'язки оператора системи передачі відповідно до цього закону виконує державне підприємство, що здійснює

централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України або акціонерне товариство, утворене в процесі перетворення державного підприємства, яке має ліцензію з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електромережами.

До набрання чинності статтею 68 цього закону оператору системи передачі до початку його діяльності державне підприємство, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України, здійснює балансування з метою надання чи отримання аварійної допомоги операторам систем передачі суміжних держав відповідно до контрактів про надання (отримання) аварійної допомоги, укладених між відповідними операторами систем передачі на умовах, погоджених регулятором. Купівля-продаж електричної енергії з цією метою здійснюється на оптовому ринку електричної енергії України".

Пункт 8 розділу VIII. Це був пункт 5 розділу VIII "Прикінцевих та перехідних положень", тепер пункт 8. "Ліцензія на провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії, видана до дня набрання чинності цим законом діє до прийняття остаточного рішення про сертифікацію оператора системи передачі та видачі відповідної ліцензії оператору системи передачі згідно з цим законом".

До видачі відповідної ліцензії оператору системи передачі функції оператора системи передачі, визначені цим законом, виконує державне підприємство, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України або акціонерне товариство, утворене в процесі перетворення державного підприємства на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електромережами, виданої до дня набрання чинності цим законом. Діяльність з виробництва електричної енергії здійснюється на підставі чинних ліцензій, виданих до дня набрання чинності цим законом, до дати, з якої починає діяти новий ринок електричної енергії.

Якщо коротко про суть. Йдеться мова про те, що в "Укренерго" може закінчитися ліцензія, в зв'язку з цим виникнуть великі проблеми. Якщо потрібно ми можемо попросити ще додатковий коментар від представника міністерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представник міністерства чи є?

_____. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна короткий коментар, позиція Міністерства енергетики.

_____. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Можна питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. З вашого дозволу, а, скажіть, будь ласка, ви представник якого міністерства?

_____. Мінекоенерго.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Скажіть, будь ласка, а в якому віданні сьогодні "Укренерго" знаходиться?

_____. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А яка позиція органу, який здійснює управління "Укренерго", компанією державною? Це перше питання.

Скажіть, будь ласка, друге: а це раптом ситуація виникла, що за два тижні має зникнути ліцензія? Які були запобіжні заходи зроблені урядом, вашим міністерством і іншими, які санкції до керівництва "Укренерго" ви плануєте передбачити?

_____. Так для того, власне, і зареєстрований законопроект саме зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі.

_____. Я не зрозумію, тобто вам не цікаво...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги...

_____. Вам не цікаво забезпечити діяльність "Укренерго" чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пане Михайле, було питання задане, я так розумію...

_____. Мені не цікаво пожежу гасити разом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте послухаємо відповідь.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі. Спасибі.

Ще які запитання по цьому є? В нас дійсно ситуація така, що ми можемо абстрагуватися від цієї проблеми, ми ж розуміємо, що ми зараз по суті отримаємо ті реформи або не завжди, скажемо, деколи дискусійні речі,

які приймалися в минулі роки, але ми приймаємо ситуацію і ми не можемо абстрагуватися, маємо її вирішувати. Якщо не буде ліцензії, можуть бути, стояти під питанням тарифи – це частково компенсація "зеленим" виробникам, яка зараз частково в тарифі "Укренерго" закладена і відповідно функціонування, заробітні плати працівників компанії. Тому я думаю, що це потрібно прислухатися до міністерства, яке зайняло таку відповідальну позицію, і підтримати їх.

_____. Андрій Михайлович, можна питання до автора?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хто? Ви хто?

_____. Виборець.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виборці? В нас тут не вибори.

_____. Я громадянин України, який має приймати

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, якщо ви представляєте компанію ДТЕК – учасника ринку, то ви тоді так скажіть. Якщо ви це хочете...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Тільки прохання – коротко.

_____. Да. Я коротко. *(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Декілька питань точно не буде. Дивіться, якщо в нас...

_____. По законопроекту. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Ні. Пан Сахарук, будь ласка, не зривайте розгляд комітету.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Захарчук, перепрошую. В нас зараз багато є присутніх, і коли всі зможуть задавати питання, ми не зможемо розглянути відповідний законопроект. В нас є... *(Загальна дискусія)*

Є депутат Вікторія Гриб. Вікторія Гриб, у вас є запитання по цьому законопроекту?

_____. У мене немає, я виступив по цьому питанню...

ГРИБ В.О. Так, у мене буде виступ по цьому питанню обов'язково.

На сьогоднішній день, мені здається, для того, щоб розібратися, дійсно, який з тих альтернативних чи закон, чи альтернативні закони приймати, треба розібратися, які є питання, які є питання в учасників ринку для того, щоб ми приймали вже звішене рішення. Неможна так просто наскоком знову ж таки приймати важливі рішення. Що у нас є, яка проблема? Ми всі закони чи правки до законів, які зараз приймаються, які передбачають втручання в Закон про енергоринок, потрібно їх з'ясовувати з Європейською комісією. І це головне. На превеликий жаль, ми цього не робимо. Якщо ми сьогодні будемо приймати такі рішення, то завтра у нас будуть великі проблеми. І цього неможна допускати.

Я не розумію, чому саме один тиждень робить таку велику погоду? Я також не розумію, чому... Так, я також підготувала альтернативний закон,

але тільки тому, що я передбачала вже, що більшість знову... Знаєте, як нас називають? Дилетантська диктатура. Неможна такого робити. Треба розібратися сьогодні, які можуть бути наслідки прийняття цих законів. І якщо в людей є запитання, то мені здається, треба вислуховувати ті запитання, чому ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

У кожного народного депутата є... Захарчук, я вас попрошу не зривати, або ми будемо просити, щоб ви покинули цей зал. Домовилися?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це засідання комітету. Ставте себе, будь ласка, в рамки нормальні і не зривайте засідання комітету.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам у слові відмовили. Я вам у слові відмовив.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Андрію, ви наступного разу запросіть енергокомпанії учасники ринку для того, щоб не вас послухати, а компанії послухати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ви в енергетиці жодного дня не працювали, а ми зараз не можемо послухати компанії, які на цьому ринку працюють. І, до речі, позицію НКРЕКП хотілось би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, ви вже третій раз берете слово,

дайте ми всі зможемо висловитися.

Юлій Якович, прошу.

ІОФФЕ Ю.Я. Ну, по-перше, по порядку того, що відбувається. Дійсно, на комітеті, це ще започаткували минулого разу, що хто що хоче – той, хто прийшов, а не це комітет і засідання комітету, де слово мають суб'єкти законодавчої ініціативи, які являють себе тут. І давайте це поважати, а хто не поважає, повинен, ну, як... не присутній бути. Перше.

По-друге, дійсно нам надо відпрацювати питання Регламенту, це недопрацювання Апарату і дійсно вони вам... повинні вам допомагати, щоб не було таких питань, як зараз є, це правда, і є ці промахи, і там правку можуть вставити не в той закон, який надо, і так далі. Ви повинні голові комітету, він, правда, молодий і надо допомагати, і всі – наше завдання... ми ніколи цей комітет не був політизований, ніколи, скільки він був. По-тому тут ми давайте відкинемо.

По-друге, конкретно по цьому законопроекті у мене, зразу хотів би наголосити на наступному. Перше – от те, що пропонують надати можливості НКРЕКП встановлювати тарифи, можна сказати, повернути регульований тариф – в даній ситуації для ТЕЦ це питання виживання, це правда, це потрібно. Но я би обов'язково поставив би туди правку: за бажанням, за зверненням всіх суб'єктів, щоб не було, що це якось нав'язують комусь, хто хоче приймати участь в ринку, хто викручується і таке інше. Ну, вобщем я думаю, що це надо обов'язково нам я би просив з голосу додати, що це обов'язково за зверненням ...

Тепер хто розуміється, що головний транспортувальник електроенергії може лишитися ліцензії зараз, я думаю, що це недолугий і минулої влади, і та, що прийшла, і сходу, як кажуть, не обозначила ті важливі моменти. І "Укренерго" здесь керівництво, воно тут мінялося багато разів.

Тому я думаю, що наше завдання - не допустити того, щоб у нас були збої. Тому я би пропонував за це проголосувати. Але з такою правкою

обов'язково, щоб це було звернення. Зараз вилазять оті недолугі того закону, за который я не голосував, у минулому скликанні, який штовхали і сиділи представники олігархів тут, збирали різні там оті самі майданчики і таке інше, це все було. Це все було я можу... я все це знаю. Але опять була більшість і таке інше. І оце те, чому ми заглядали в цей закон. І я думаю, що тут ми вимушені його розглядати, якщо це буде правка, я його підтримаю, тому що було недолуго введений Закон про ринок от той. Зараз на сьогодні, скажіть мені, будь ласка, там більше 30 мільярдів боргів на тому ринку, який залишився, як вони розрулені? На сьогодні є закон, ринок ввели, а борги залишились і до сих пір закону немає.

_____. Так це до уряду питання.

ЮФФЕ Ю.Я. Да. Ну, я думаю, що от моя думка така. По-перше, треба наводити порядок нам в Регламенті.

По-друге, те, що касається сьогодняшнього, я б таке зауваження і пропонував...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, Юлій Якович, тоді я так розумію, це стосується цього от пункту 3: до 1 квітня 2020 року регулятор має право встановлювати тариф на рівні собівартості на відпуск електричної енергії виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної і теплової енергії та теплоелектроцентралях у випадках, передбачених рішенням Кабінету Міністрів про покладання спеціальних обов'язків та "у випадку звернення таких виробників" – додати цю останню фразу. "Та у випадку звернення"... Представник міністерства не заперечує проти такої?

Тому прохання тоді додати, щоб було посилання на звернення таких виробників.

Пані Вікторія.

ГРИБ В.О. Колеги, я б все ж таки запропонувала спочатку, тоді вже, якщо ми пішли на порушення Регламенту, подивитися на всі альтернативні законопроекти, почути також той альтернативний законопроект, який пані Анна також запропонувала, для того, щоб ми вже все почули, а потім приймали рішення про голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Олександр.

_____. Андрій Михайлович, просив би не переводити цю дискусію в політичні заклики, а просив би виправити ту ситуацію, яку нам залишив попередній уряд, попереднє скликання Верховної Ради, які довели до того, що у нас... ми під загрозою втрати ліцензії. Просив би підтримати 2233.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, спасибі.

Є ще? Пане Мороз, прошу.

МОРОЗ В.В. Пане Андрій, я сьогодні теж питаюсь зареєструвати, вже реєструю свій альтернативний проект закону до 2233. Тому ми должны розглянути і переговорити. Тут багато є питань. От, у мене... Я не виступаю, а в робочій групі у мене, я працював багато часів над цим, і сьогодні мене ніхто не чує. Як воно буде надалі, я не знаю. І тому, ну, ми ж должны дотримуватись, перш за все, Регламенту, а потім ми должны обговорювати це в групах. Щоб ми прийшли до якогось порозуміння. Що ж ми на колінах опять приймаємо це рішення?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В будь-якому випадку, якщо ми сьогодні рішення

приймаємо, всі альтернативні законопроекти також ідуть в зал на голосування. Тому ця норма, очевидно, буде дотримана. І тут ніяких питань немає.

БОНДАР М.Л. Так закон обговорюється в комітеті з експертним середовищем вже, а потім доводиться до депутатів. А за 3 хвилини ви хочете потім довести до всього складу парламенту, який закон кращий, чи як? Ні, він має обговорюватися якраз на круглих столах і з експертним середовищем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, по Закону 2233. Я так розумію, він не просто проаналізовувався, не просто обговорювався, хто з якими експертами хотів, а навіть були напрацьовані альтернативні законопроекти. І на це вистачило часу, зокрема вам. Ваш законопроект 2233-2 є зареєстрований і ми його сьогодні...

БОНДАР М.Л. Я якраз сказав, що я не вважаю, що він є досконалим, тому що для нього було мало часу. І треба було... Я розумів, що ви його винесете на комітет. І я мусив швидко зареєструвати альтернативний. Друзі, от колеги теж не встигли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми бачили, що є зареєстрований альтернативний. Тому ми побачили, що є достатня кількість законопроектів, які можна розглядати на комітеті.

БОНДАР М.Л. На жаль, ні. На жаль, це брехня. Тому що секретаріат дзвонив у Секретаріат Верховної Ради і питав, чи зареєстрований законопроект, тому що його ще не було на сайті Верховної Ради. І ви його не могли бачити і не могли прорахувати, є багато альтернативних чи немає. Так що не обманюйте!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я бачив, що два альтернативних.

БОНДАР М.Л. Ви брешете, ще раз вам кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, будь ласка, тримайте себе в руках.

БОНДАР М.Л. Я ще раз вам кажу: мій законопроект не був висвітлений на сайті Верховної Ради, ви не могли його бачити і не міг його бачити секретаріат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ви говорите про текст законопроекту. Текст законопроекту секретаріат чи хто там, управління справами Верховної Ради, дійсно, вивішує із затриманням, це питання не до нас, це питання до секретаріату парламенту, а не комітету. Я кажу, що я бачив...

_____. Андрію Михайловичу, як ми можемо розглядати те, чого ми не бачили?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я закінчу.

БОНДАР М.Л. Ви задаєте тон тут порушення не тільки Регламенту, а всього

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, ну, не перебивайте, будь ласка, можемо по черзі говорити. Я вам дам обов'язково слово. Всі зможуть висказатись.

Ми бачили, що є законопроект, зареєстрований з таким-то номером. Ми бачили номер законопроекту, що він існує альтернативний, альтернативний 2233-2, і пані Вікторія Гриб також зареєструвала.

Стосовно порушення Регламенту. Андрій Жупанин вже говорив про

Регламент. І, пане Олегу, я наскільки знаю, ви пересилали на електронну пошту вчора увечері версії законопроектів. Прохання, як тільки є доступні версії законопроектів, незважаючи на те, що є на сайті Верховної Ради, все одно пересилати їх, щоб ми могли оперативно ділитися такими текстами законопроектів Або не оперативно, це ж право, кожен може прочитати, а може не прочитати. Тому по цьому ми обов'язково альтернативні законопроекти також розглянемо.

ГРИБ В.О. Пане Андрію, все ж таки з вашого дозволу. Якщо ми зараз розглядаємо законопроект 2233 і якщо є питання з приводу того законопроекту, я хочу передати зараз своє право на запитання безпосередньо з приводу Закону 2233.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Таке право не передбачено. Ми голосуємо, приймаємо рішення і виступаємо, що в залі парламенту, що на комітеті, одноосібно. Тому давайте, я зараз почну всі свої права передавати...

ГРИБ В.О. Слухайте, а чому ми боїмося..... *(Шум у залі)*

_____. Пане Андрію, тут якраз і ведеться спор, що коли, наприклад, обговорюється закон, народний депутат має можливість привести із собою експертів, які в тому числі будуть задавати ті питання, тут до цього ведеться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Андрій, а можна запитати секретаріат? Скажіть, згідно з регламентом комітету, ми ж можемо запрошувати експертів? Ми зобов'язані їх запрошувати.

Друзі, ви бере на себе відповідальність приймати такі доленосні

закони? Ви точно берете на себе таку відповідальність? Якщо ви не можете обговорення забезпечити, чому ви зараз нас позбавляєте такого права?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, у вас є обговорення.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тут кадрові енергетики зібралися чи...?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут зібралися народні депутати України, які є членами комітету.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А чому ми фахівців не можемо послухати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви можете послухати, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вас прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу послухати.

_____. ... я як колишній народний депутат звертаюсь ... до вас, хочу нагадати, що коли на засіданні Комітету ПЕК в минулому скликанні неодноразово...

_____. Давали слово необмежено.

_____. і вам давали завжди, завжди вам давали слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не завжди мені давали слово, бувало по-різному і...

_____. Але у вас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В більшості випадків... в більшості випадків...

_____. В частині давали, в частині... але давали. І на моє особисте, наприклад, прохання вам давали слово для того, щоби ви могли висловити свою експертну позицію. Чому сьогодні ви змінюєте правила?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не змінюю правила.

_____. Ви не даєте можливість іншим виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є правила. Давайте, Олексій Юрійович, пане Юрій Камельчук, ми все-таки, ну, щоб повернулися до законопроекту. Прохання з цими доповненнями, які були зачитані, і з цією правкою, яку просив Юлій Якович, цей законопроект прошу підтримати, прошу підтримати. Хто за цей законопроект?

_____. Альтернативний не будемо розбирати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будемо, обов'язково будемо.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу та в цілому.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, давайте кожен має право...

_____. Про що взагалі мова зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні!

_____. Як це можна робити? Тобто ми боїмося питань?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, ми зараз, ми зараз переходимо...

_____. Ви вже за нього голосуєте, все, вже все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія!

(Загальна дискусія)

Шановні народні депутати, прошу...

ГРИБ В.О. Якщо ринок не буде працювати, треба буде відповідати за ті наслідки. Колеги, ну, не можна ж так робити! Ну, питання можна задати, питання?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, це включення до порядку денного за основу і в цілому цей законопроект.

Давайте тепер до альтернативних. Не хочете? Пане Михайло! Пане Михайло! Пане Михайло! *(Шум у залі)*

ГРИБ В.О. Це не тільки порушення Регламенту, це також порушення права депутатів почути закон, я маю на увазі питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саша! Друзі, прошу тиші! Давайте... Пане Михайле, я пропоную, щоб ми розглянули альтернативні законопроекти, вони будуть в зал виноситися однозначно. Але вони можуть в зал виноситися з підтримкою комітету або без підтримки комітету. Тому давайте, якщо це актуально, ви підтверджуєте, ви збережіть... ви можете представити цей законопроект, щоб ми його також розглянули, подивилися, в будь-якому випадку можуть бути правки. Тому я прошу вас представити ваш законопроект.

ГРИБ В.О. А можна я запропоную зараз, щоб ці депутати, які проголосували за законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, не можна!

ГРИБ В.О. ... вони розповіли, за що вони проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніхто не зобов'язаний вам нічого розповідати. Пані Вікторія, в кожного...

_____. Йде засідання комітету, як ви відповідаєте?
(Загальна дискусія)

_____. Поважайте один одного, шановні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія...

ГРИБ В.О. Колеги, давайте поважати один одного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло...

ГРИБ В.О. ... давайте ми задамо питання, щоб в нас не було... Пан Юрій, я впевнена, відповість на ці питання. Якщо нам немає чого боятися чому не можна задати питання от скажіть, будь ласка, пане Андрію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, в нас рішення по законопроекту прийнято і...

ГРИБ В.О. Колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... і в нас непередбачена така процедура, як спеціальне пояснення...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Андрію, у нас присутня голова Національної комісії з регулювання енергетики та комунальних послуг.

_____. Михайло Леонтійович, я пропоную вам все-таки почати представлення законопроекту, щоб вам було надане слово.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я конче пропоную, якщо ви не заперечуєте, послухати пані Кривенко стосовно того, що відбувається, яка ціна цього питання, хто заплатить за це питання врешті-решт і які економічні наслідки цього. Я не бачу жодної цифри тут. Ви голосуєте серйозні речі, ви не розумієте, у що ви втягуєтесь. Не ведіться на це!

_____. Економічні наслідки того, що деякі люди залишаються без тепла цієї зими! Якщо ви готові цим людям зараз в очі сказати, що у них не буде тепла – будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ви авантюрой этой пугайте у себе на округах, розумієте?

_____. Я особисто там був і бачив, як ці люди можуть залишитись без тепла. Авантюри ці були інших людей!

(Загальна дискусія)

_____. Якраз зараз ми і виправляємо авантюри минулого скликання і минулого уряду!

ГРИБ В.О. Так давайте задамо питання і почуємо відповідь, які авантюри ми зараз виправляємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, у нас на комітеті всі мають різні права. Ну, не можуть деякі депутати перекрикувати всіх інших.

Тому давайте ми... Якщо для пана Михайла Бондаря актуально представлення, представте свій законопроект. Ми його обговоримо, які у нього є особливості, чим він кращий.

Олексій Юрійович, ми переходимо до розгляду альтернативного законопроекту. Це важливо, щоб у нас кожен законопроект був розглянутий.

ГРИБ В.О. Я вибачаюсь, я так і не зрозуміла, ми про порядок денний, про включення проголосували чи про винесення в залу 2233?

_____. Давайте обговоримо законопроект!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле!

_____. Ми тоді побачимо, хто тут зібрався, хто за що голосує! Бо соромно в залі....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, ну, не можна, не можна, друзі, не можна просто один одного перекрикувати. Тоді ми не будемо чути обговорення, якщо ми будемо просто перекрикувати один одного.

Тому я ще раз, пане Михайло, даю вам слово. Щоб ніхто не перебивав, будь ласка. Представте свій законопроект, щоб ми його також обговорили.

_____. До мого ще закону ще є один альтернативний, ще є тире один і тире два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте тоді...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. В жодному випадку. Якщо вам краще в такій черговості, давайте в такій черговості.

_____. Це нормально, є тире один – і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, згода, згода. *(Шум у залі)* Юрій! Пане Михайло! Пані Вікторія! *(Шум у залі)*

ГРИБ В.О. Шановні колеги, давайте ми все ж таки подивимось зараз, дійсно, на ті альтернативні законопроекти, які пропонують інші члени комітету. Я розумію, що тут є і також позиція Міністерства енергетики, і, мені здається, якщо в Міністерстві енергетики побачили альтернативні законопроекти, вони б також не були проти, саме тому що ми хочемо альтернативними законопроектами тільки допомогти. Давайте підемо тоді по тексту безпосередньо.

Тобто є у нас обґрунтування доцільності прийняття саме законопроекту 2233-1. За ініціативою народних депутатів України пана Камельчука, Жупанина, Шипайла на розгляд Верховної Ради внесений проект Закону про внесення змін... 2233-1. Щось не так?

_____. Це ваш альтернативний?

ГРИБ В.О. Так, мій, я представляю. На вашу... Тобто, я зрозуміла, ви хочете сказати, що за вашою ініціативою був 2233, за моєю ініціативою - 2233-1. Добре? Добре. Рухаємось далі.

Тобто це Закон про ринок електричної енергії. Так, основною метою

цього законопроекту є встановлення на рівні закону імперативного права НКРЕКП, встановлювати граничні ціни на відповідних сегментах ринку електроенергії, що має нібито унеможливити неконтрольоване зростання цін на електричну енергію. Правильно розуміємо? Тобто мова йде саме про це.

Однак у редакції цього законопроекту авторами не були враховані в першу чергу необхідність дотримування обов'язкової процедури розробки та прийняття НКРЕКП такого рішення про встановлення граничних цін на сегментах ринку електроенергії, яке є регуляторним актом.

Зазначені процедурні вимоги чітко зазначені Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" та мають неухильно дотримуватися всіма уповноваженими регуляторними органами при прийнятті нормативно-правових актів та регуляторних рішень. Це було по-перше.

По-друге, неузгодженість норм проекту з нормами чинного Закону України "Про ринок електроенергії" та інших законів України, які регулюють відносини, суміжні правовідносини.

По-третє, неузгодженість з вимогами чинного антимонопольного законодавства України щодо необхідності обов'язкового попереднього погодження з Антимонопольним комітетом України всіх проектів нормативно-правових актів та проектів рішень органів влади, які можуть вплинути на конкуренцію. Такі норми закону обов'язково застосовуються для всіх рішень держорганів щодо: перше – встановлення і зміни правил поведінки суб'єктів господарювання ринку. По-друге, встановлення обмежень на провадження окремих видів підприємницької діяльності. По-третє, рішення, які можуть призвести до недопущення усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках. Четверте - відсутність чітких правових підстав та передумов для прийняття такого рішення регулятором. Зокрема, основні ризики неконтрольованого зростання цін на електричну енергію залежать від надійного та сталого функціонування об'єднаної енергетичної системи України або її окремих частин.

Тому надання таких прав регулятору впливати на цінову політику на ринку електричної енергії та обмежувати конкуренцію можна виключно в разі наявності фактів порушення сталого режиму роботи об'єднаної енергетичної системи України або надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України. І, не дай Боже, щоб це сталося. Саме тому я і пропоную цей альтернативний законопроект.

Також, я вже говорила про це сьогодні, але я ще повторююсь, тому що це обов'язково нам знати, про обов'язок комітету попередньо погодити всі запропоновані законопроекти, 2233, а інші, до речі, я зразу скажу, щоб потім не повторюватися, законопроект 2236, законопроект 2239 з Європейською комісією щодо сумісності запропонованих пропозицій і змін з положеннямиЄС норми права Європейського Союзу до їх розгляду у Верховній Раді, колеги, оце саме головне.

Відповідно до вимог пункту 5 і 7 рішення Ради асоціації між Україною та ЄС про внесення змін і доповнень до Додатку XXVII до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого та ратифікованого Верховною Радою України, №2739, восьмого скликання, так, від 6 червня 19-го року. Але то було підписано вже паном Зеленським, щоб ми також розуміли, то Президент, який також взяв відповідальність за країну і зараз ми її хочемо з вами порушити.

Основні положення законопроекту 2223-1. Що саме пропонується? Законопроектом пропонується внесення змін до пункту 9 розділу безпосередньо XVII "Прикінцеві та Перехідні положення" Закону України "Про ринок електричної енергії", яким пропонується, перше – встановити до 1 липня 2023 року право НКРЕКП приймати рішення про встановлення граничних цін на ринку на добу наперед, внутрішньодобовому ринку або балансуючому ринку для кожної торгової зони, що забезпечують економічно обґрунтовані витрати та беззбитковість діяльності на електричну енергію.

Друге. Таке рішення може прийматись виключно у випадку порушення сталого режиму роботи об'єднаної енергетичної системи України або настання надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України.

І третє. Рішення регулятора про встановлення граничних цін на електричну енергію має бути попередньо погоджено Антимонопольним комітетом України в частині допустимості впливу такого рішення на конкуренцію на ринку електричної енергії в порядку, визначеному безпосередньо антимонопольним законом України.

Тобто для того, щоб не допустити колапсу, і я з цим абсолютно погоджуюся, в енергетичній системі, треба, можливо, приймати такий закон. Але, перше, треба провести консультації з Єврокомісією і отримати їх погодження. По-друге, це те, що було вже зачитано.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна питання від мене? Станом на сьогодні ці так звані прайс-кепи, тобто обмеження максимальних цін, вони діють, правильно, станом на сьогодні? Тобто фактично, якщо слідувати із того виступу, який ви сказали, це означає, що ці прайс-кепи вводяться в якихось умовах там дестабілізованої енергетичної системи, але вони у нас діють постійно з 1 липня. Тобто вони фактично діють постійно.

ГРИБ В.О. Пане Андрію, ми не можемо заважати роботі ринку. Це було наше зобов'язання країни Україна зробити ринок. І він був зроблений не в 15-му році, коли повинен був ще бути зроблений, а тільки зараз 1 липня 2019 року. Скільки ми будемо продовжувати знову ж показувати, що ми є ненадійним партнером. Це створить нам проблеми в майбутньому, дійсно, коли вже буде іти мова про синхронізацію з європейською системою. Цього неможна робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Я підтримую в тому, що треба створювати

ринок конкурентний і вільний, і відкритий ринок. І будемо сьогодні пізніше, ми трошки пізніше про це поговоримо, що таке вільний конкурентний ринок. У нас теж є відповідні законопроекти.

Стосовно сьогоднішній ініціатив хочу сказати, що ті так звані прайскепи, які є, це просто ми в законі в явній формі прописуємо те, що сьогодні де-факто є і де є висновок НКРЕКП на базі різних законодавчих актів, що вони мають право таке робити, щоб не було двояких трактувань, фактично ми прямо в законі це прописуємо і ми даємо регулятору право, не обов'язок, а право встановлювати ці цінові обмеження. Якщо буде видно, що ринок функціонує самодостатньо, конкуренція саморегулює цей ринок, тоді регулятор не буде використовувати це право і ринок буде функціонувати без обмежень максимальних цін.

ГРИБ В.О. Пане Андрію, мова іде про ручне управління. Такого неможна дозволяти, бо завжди будуть чийсь інтереси. Ми тут говоримо зараз тільки про те, щоб, дійсно, працював ринок. Але держава вона повинна забезпечити, щоб той ринок він працював, щоб не було у нас ніяких негараздів, просто для людей зараз кажу. Так, такі моменти можуть бути. І от саме такі моменти і будуть потребувати втручання регулятора. Але тільки, якщо вони, дійсно, настануть. А не тому, що хтось вирішить просто це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Андрій Богданович.

КІТ А.Б. Якщо взяти просто подивитися і почитати текст, не аргументацію, а текст закону 2233 і 2233-1, вони практично є ідентичні, за одною різницею, що 2233-1 пропонує ввести як додаткового регулятора ще Антимонопольний комітет. Але я знаю, як працює Антимонопольний комітет в Україні: якщо треба щось зарегулювати кінцево, щоб кінцевого

рішення не отримати, то треба його відправити в Антимонопольний комітет. Я не вважаю за доцільне додатково ставити другого регулятора просто на ринку електричної енергії.

ГРИБ В.О. Це не додатковий регулятор. А це просто послідовність в законопроектах, а те, що у нас в законодавстві повинно бути, якщо вже воно прийнято, ми не можемо з вами порушувати чинні закони України. Не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, зрозуміло. Дякую.

Якщо немає питань до Вікторії Гриб... До пані Вікторії чи є запитання? Якщо немає запитань... Я наголошую, що цей законопроект він у зал піде, але, можливо, з підтримкою комітету буде там та чи інша позиція залу. Тому, хто за такий...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Андрію, можна, з вашого дозволу, втретє я попрошу, послухати думку Національної комісії. У нас був з вами шанс місяць тому, коли ми запросили главу Національної комісії, вони готувалися для того, щоб з нами обговорити всі питання, за які відповідає наш комітет. Не відбулася ця...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ми по конкретному питанню хочемо почути думку?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почуємо. Поки у нас, слава Богу, вже конструктивна йде дискусія, давайте ми тоді почуємо і позицію НКРЕКП.

КРИВЕНКО О.О. Доброго дня, всім присутнім! Дякую за запрошення,

за можливість виступити і висловити свою позицію.

Враховуючи те, що цих текстів законопроектів довгий час не було і у нас було обмаль часу для того, щоб їх проаналізувати, тим не менше, ми детально проаналізували кожний із запропонованих законопроектів. Дійсно, на сьогодні є три версії: 2233 і 2233-1, 2233-2. Якщо їх так об'єднати, вони несуть в собі одну ціль, одну мету - це більш чітко прописати в законі можливість встановлювати цінові обмеження на ринку електричної енергії, але є деякі нюанси. Ми як регулятор, в принципі, абсолютно підтримуємо позицію погодження з Антимонопольним комітетом встановлення таких обмежень, оскільки дійсно ринок має працювати відкрито конкурентно, а за конкуренцією на будь-якому ринку, і зловживаннях на цих ринках, у нас відповідає поважний Антимонопольний комітет і ми готові повністю конструктивно співпрацювати і в разі необхідності запроваджувати ці нові обмеження, які будуть погоджені з Антимонопольним комітетом. Ми не вбачаємо в цьому як регулятор жодних перепон і ми не вбачаємо жодних проблем.

При цьому хочу нагадати, що дійсно цінові обмеження працюють у нас з 1 липня строком на 9 місяців. Ми запровадили такий механізм виключно як на перехідний період для того, щоб побачити і за результатами моніторингу вже приймати подальші виважені рішення. На сьогодні дійсно є законодавчі підстави встановлювати такі цінові обмеження за результатами моніторингу ринку. Здійснюючи таке, ми побачили необхідність, ми побачили, що незрозуміла поведінка учасників і для того, дійсно, щоб до того не допустити стрімкого зростання вартості електричної енергії для споживачі були запроваджені такі цінові обмеження.

Головні тези. Ми за те, щоб встановлювати цінові обмеження в необхідних ситуаціях, які показує моніторинг. Ми за те, щоб його в разі необхідності погоджувати з Антимонопольним комітетом. Ми не боїмось проходження таких процедур, тим більше, що ми в першу чергу за те, щоб ринок електричної енергії працював відкрито і прозоро. І тому ось по

основних цих тезисах ми підтримуємо.

Що стосується державного регулювання ціни для теплоелектроцентралей. На сьогодні це визначено Законом "Про ринок електричної енергії" як державна регульована ціна. Необхідно єдине, що звернутись і отримати погодження і таким чином у нас і так є повноваження встановлювати державні регульовані ціни для теплоелектроцентралей, виходячи з усіх вимог, на всіх законних сьогодні підставах.

Якщо є необхідність підсилити цю норму для того, щоб пройти цей опалювальний період, в принципі, регулятор справиться з цими повноваженнями, які і так на сьогодні у нього є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, скільком теплоелектроцентралям ви тоді встановили тарифи, враховуючи, що сьогодні 16 жовтня і опалювальний сезон вже почався?

КРИВЕНКО О.О. Ми не встановили жодній компанії тариф, оскільки нема жодного звернення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Оксана, ви маєте розуміти ситуацію і потрібно говорити чесно і відверто з депутатами. Ця процедура, яка сьогодні є, вона настільки довга і складна, що просто ніхто не зміг і не зможе в найближчий місяць пройти цю процедуру і прийти до вас в установленому порядку, правильно?

КРИВЕНКО О.О. Тому я і говорю, що ця норма буде підсилена шляхом внесення змін до закону, регулятор впорається з цим. Тим більше, це історично функція була регулятора — встановлювати ціну для теплоелектроцентралей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, спасибі.

Прощу, пані Вікторія.

ГРИБ В.О. Колеги, хочу також запропонувати тоді, якщо ми не можемо там визначитися, який з альтернативних...

_____. Чому не можемо?

ГРИБ В.О. Можемо, так? Ну, все ж таки я пропоную надіслати всі законопроекти до Європейської комісії для того, щоб вони, дійсно, визначилися зі своєю позицією. Щоб ми не порушували з вами норми права. І ми знаємо, що міжнародні договори, вони мають преференції в Україні над нашим внутрішнім законодавством. Не треба цього робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви пропонуєте?

ГРИБ В.О. Я пропоную це зараз виставити, так, на голосування.

_____. І ще затримати на місяць?

ГРИБ В.О. Ні, не на місяць.

_____. На два?

ГРИБ В.О. Давайте терміново проведемо з ними консультації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, справа в тому, що там на розгляд дається і типова практика така, що може тривати до 3 місяців. І коли до нас прийде результат розгляду, вже зима може закінчитися. Тому трошки складнувати з цим з технічних моментів.

Тим не менше, ми можемо, я думаю, що всі побачать, ми можемо їх офіційно надіслати, ці законопроекти. Якщо будуть зауваження, потрібно буде вносити зміни, будемо відповідно реагувати.

КРИВЕНКО О.О. Дійсно, підтримуємо пропозицію щодо врегулювання ситуації з ліцензією НАК "Укренерго", оскільки, дійсно, через 2 тижні вже закінчується термін ліцензії. За цей період він не буде сертифікований. Безліцензійна діяльність тягне за собою дуже багато штрафних санкцій. І весь дохід – в бюджет... І унеможливить функціонування не тільки підприємства, а і компенсації ті, які на сьогодні передбачені зокрема за "зеленими тарифами". Ну, порушать роботу ринку. Тому ми теж підтримаємо пропозицію, яку надало Мінекоенерго.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Ну, в пана Юрія це в законопроекті, власне, те, що він з голосу зачитував, воно там і передбачено, тому, сподіваюсь, що ми цю проблему швидко вирішимо. Спасибі.

Ще один... Будемо по цьому голосувати чи відразу наступний?

_____. Ні, давайте голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по цьому.

Відповідно по законопроекту 2233-1 альтернативний Вікторії Гриб, хто – за, прошу визначатися.

_____. П'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Пане Михайло, ваш, дріб 2.

БОНДАР М.Л. Дякую.

Виходячи з цього, що я тільки що побачив, через те, я якраз попросив, щоб проголосували. Всі члени комітету отримали і прочитали мій законопроект 2233-2. Я прошу тоді визначатися і все, щоб коротенько.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Прошу визначатися. Хто – за?

_____. П'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. П'ять. Хорошо.

Питання номер 2: проект Закону про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу. Автор – Жупанин Андрій. Андрій, прошу, прошу слово, що в нас з приводу законопроекту.

ЖУПАНИН А.В. Шановні колеги, я сподіваюсь, в нас не буде вже такої гарячої дискусії по цьому законопроекту.

Якщо коротко, то законопроект, він стосується так званого анбандлінгу, тобто виведення газотранспортної системи з-під контролю НАК "Нафтогаз Україна" і передачі її у відання, по суті, Міністерства фінансів.

Станом на сьогодні, дійсно, ми зареєстрували законопроект, я з колегами на минулому тижні, навіть там 10 днів тому, однак поступила пропозиція від Мінекоенерго: сьогодні не приймати рішення по цьому законопроекту і перенести саме рішення по ньому на завтра. Оскільки у зв'язку із тим, що поступили буквально технічні певні зміни до цього законопроекту, які погоджені між міжнародними партнерами та Мінекоенерго, і плануєте сьогодні до кінця дня внести ще один законопроект, так як ми сьогодні розглядаємо з вами альтернативні законопроекти і колеги мають можливість їх представити, і дати можливість

комітету прийняти по ним рішення, так само і по цьому законопроекті буде наданий альтернативний законопроект, який повинен усунути ті недоліки, ті технічні несправності, які є в тому, який я зареєстрував.

Відповідно у мене буде прохання до голови комітету зробити перерву в кінці засідання цього комітету нашого для того, щоб завтра продовжити його і ухвалити, по суті розглянути обидва законопроекти і ухвалити той, який комітету сподобається більше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто сьогодні ми його не розглядаємо, тому що буде альтернативний.

ЖУПАНИН А.В. Так, прохання саме в цьому, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. У мене питання до колеги Жупанина. Я дуже вдячний вам, це доленосний законопроект, який стосується власності всього українського народу, що депутати розробили його. А скажіть, будь ласка, альтернативний так само депутати будуть вносити чи міністерство, чи як? Яке воно відбувається?

ЖУПАНИН А.В. Дивіться, кожен депутат має право в межах своїх повноважень внести альтернативний законопроект.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Нема питань. Але поділіться досвідом, як ви пишите такі складні законопроекти, які експерти? Це ж стосується об'єкту, який... діаманту, розумієте? От якісь експерти, якісь фахівці, це ж не просто виключно питання енергетичне, це питання майна, питання безпеки енергетичної. Тут безліч питань.

ЖУПАНИН А.В. Дивіться, законопроект і той, який зараз зареєстрований, і той, який буде зареєстрований як альтернативний, вони розроблялися у широкому колі експертів із залученням провідних фахівців. Туди входили...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Вибачте, або хоч один круглий стіл з цього приводу, конференція якась.

ЖУПАНИН А.В. Дивіться питання анбандлінгу воно вже обговорюється 2,5 роки. Я думаю, що за 2,5 роки ви могли піти на ті круглі столи, які проводились. На жаль, в ті часи я не був народним депутатом, тому я не можу вам сказати...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Так от на відміну від вас, я був. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, ну, дайте відповісти. Ви задали питання... *(Шум у залі)* Давайте якось по черзі.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дозвольте задати питання. Михайло Волинець, народний депутат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, тільки

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ми були на зустрічі у Прем'єр-міністра, задавали подібне питання по подібним законопроектам. Прем'єр-міністр сказав: ми не подаємо ніякі законопроекти, подають народні депутати. Він просто відверто відповів, що десь, звідкись приносять законопроекти, депутат не може відповісти, не може назвати ні одного прізвища, ми тут голосуємо, це все відбувається під камери.

І так само по першому питанню. Дуже добре, що хоч до завтрашнього дня ми будемо мати змогу хоч трохи розібратися, от звідки ж ці законопроекти прийшли.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тоді, вибачте, я наполягаю на тому, щоб... Вибачте, якщо ви обговорення переносите на завтра, а це питання доленосне для України, я тоді, з вашого дозволу, буквально дві хвилини, бо я готувався по цьому законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я можу сказати одне, що юристи фахові, які проаналізували, в чому бачать... А це для вас усіх, дорогі колеги, щоб ви просто розуміли, куди вас можуть втягнути, в чому головна небезпека. В тому, що всі зміни до зазначених законів, які там передбачені, про газопровідний транспорт і інше, вони прописані таким чином, щоб ГТС України передавалась для юридичної особи, а корпоративні права цієї особи не належать напряду державі. Для того, щоб володіти її корпоративними правами, створюється інша юридична особа. Розумієте? Власник оператора ГТС, який повинен управляти ГТС, і юристи, які розуміють, що далі буде, вони кажуть, що є абсолютно реальною зменшення державної частки такого власника до 51 відсотка. Ось і все, що там пропонується. І це я в першу чергу для вас, засоби масової інформації, говорю, щоб завтра не вийшло так, що у нас просто по дорозі так само ми з вами позбавили... позбавлять власності на цю ГТС.

І останнє. Я передивився всі матеріали: ще два місяці тому, і мене це здивувало, пан Коболев і пан Вітренко виступали проти передачі в господарське відання, а зараз я вже бачу в цьому законопроекті, що вже ця модель залучена там. І я не перестаю розуміти, хто ці магічні експерти, хто ці фахівці, які розробляють такі доленосні законопроекти, якщо Прем'єр

каже, що це не він. Ну, хто, покажіть, я хочу поспілкуватися.

Дякую, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам.

Андрій Жупанин, професійний юрист і професійно розбирається у газовій сфері. У мене особисто високі оцінки його професійних якостей...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Є питання - він не дає відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, для чого нам один одного перебивати? Ви ж коли говорите, я вас не перебиваю, от можете закінчити до кінця свій виступ.

Окрім того, у нас є сьогодні керівник "Укртрансгазу", пан Олексієнко, я так розумію, піднімали руки. Мабуть, "Укртрансгаз" також брав участь у розробці і експерти "Укртрансгазу" брали участь в розробці цього законопроекту? Ми поки що слово компаніям не даємо, щоб ми не порушили правила. Або ми потім дамо і ДТЕКу також. Давайте вам дамо, а потім дамо обом.

ОЛЕКСІЄНКО С.О. Цей законопроект розроблений на виконання Постанови уряду 840, який детально описує порядок проведення анбандлінгу. І господин Коболев, і господин Вітренко виконують Постанову уряду 840, тому змінили свою позицію для того, щоб зробити анбандлінг в строк, встановлений цією постановою.

Подібні законопроекти є дуже сталою практикою в Європі при проведенні подібних трансформацій. Для України це перша, може й єдина, трансформація такого роду. Цей законопроект розроблявся групою експертів і має повну підтримку Європейського Союзу і Енергетичного співтовариства, що є основним гарантом, органом, що наглядає впровадження європейського законодавства в Україні. Тобто в якості цього законопроекту сумніватися

немає ніякого сенсу.

Компанія підтримує технічні правки, що були розроблені Міністерством енергетики, і просить комітет, зважаючи на дуже стислі строки впровадження резолюції 840, підтримати і цей законопроект під час розгляду.....

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Андрію, вибачте, я, це про моє майно мова йде. Скажіть, будь ласка, правильно я розумію, що постановою уряду було доручено якимось центральним органам виконавчої влади та національній акціонерній компанії розробити цей законопроект? Якщо так, чому вони не вносять цей законопроект? От в мене головне запитання. Я, може, до вас, пане Андрію, розумієте? Бо я турбуюся, що уряд щось працював, наробляв, а тут від депутатів воно входить. Оце я дуже турбуюсь.

І я можу вам сказати, от 5 днів тому я був, ви так само були на цьому, на газовому форумі. Я почув позицію пана Коболева на цьому газовому форумі, я зрозумів, що він там роздав доручення всім, хто що мусить виконати за місяць, за два. Пані Кривенко, вибачте, отримала доручення про сертифікацію, ми з вами отримали доручення про те, що за тиждень треба прийняти такий законопроект. Ми точно розуміємо, точно переконані, що ми правильно робимо з нашим діамантом чи ні? Я от до чого вас, друзі, застерігаю, ви більшість, ви у нас монокоаліція, але подумайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідаючи на ваше питання, я впевнений, що ми сьогодні приймаємо правильне рішення, і ми по цих рішеннях проводили консультації з відповідними державними органами влади. Що стосується законопроекту про відокремлену діяльність з транспортування природного газу, право законодавчої ініціативи є у народних депутатів, є у Кабінету Міністрів, тому, в даному випадку, якщо народні депутати бачать ідею, бачать проблему, бачать вирішення цієї проблеми і оформлять вирішення цієї проблеми у вигляді законопроекту, і це спільна робота. У нас, на щастя,

конструктивна співпраця з урядом і з відповідним міністерством, тому я не бачу ніяких проблем.

Якщо законопроект поганий, то він поганий, незалежно від того, чи його подав Президент, чи подав уряд, чи подав депутат. Якщо законопроект хороший, то так само, незалежно від того, чи його подав депутат з опозиції, чи від коаліції, цей законопроект хороший, якщо його подав уряд, то він також хороший. Тому, сподіваюсь, що це основний критерій нашої роботи. Але цей законопроект ми переносимо на завтра із проханням, щоб завтра комітет міг зібратися саме розглянути цей законопроект.

Пані Вікторія, у вас зауваження є?

ГРИБ В.О. Пане Андрію, я, з вашого дозволу, хотіла би зараз задати питання представнику Міненерго з приводу саме альтернативного законопроекту, який я надала, 2231-1. Яка ваша думка, скажіть, будь ласка,

_____. *(Не чути)*

_____. А чому міністерство не підтримує 2233-1?

_____. *(Не чути)*

ГРИБ В.О. Тобто там буде все прийматися те, що є зараз 2233-1, воно обов'язково буде прийматися зараз регулятором. Я правильно розумію?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дивіться, пані Оксана, ну, чесно, Оксана, пані Оксана, давайте, якщо ми отримуємо слово – тоді ми говоримо.

Ми цей законопроект пройшли, ми голосували. Ну, він піде в зал, в залі будемо визначатися. Ну, ми ж не можемо по декілька разів повертатися до

того, до тих питань, які ми вже обговорили, які ми вже проголосували. Тому у мене прохання...

ГРИБ В.О. Пане Андрію, це правильно. Але ж коли ми будемо представляти, я буду представляти його в залі, то мені потрібно знати також точку зору міністерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так немає питань, ви можете зустрітися з міністерством, з регулятором антимонопольним, з усіма. Я думаю, що органи всі відкриті і всі готові спілкуватися. Спасибі.

Пані Оксана, у вас щось важливе?

КРИВЕНКО О.О. обмеження, вони регламентуються нашими правилами ринку, а правила ринку у будь-якому випадку ми погоджуємо з Антимонопольним комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Дивіться, по законопроекті попередньому, в нас був ще один альтернативний. Анна Скороход вже є тут. Я не знаю, є бажання також його доповісти. Чи щоб він просто пішов в зал зі всіма? Чи є бажання його презентувати?

СКОРОХОД А.К. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді зараз ми його можемо не ставити на голосування?

_____. І в порядок денний ми пропонуємо не включати?

СКОРОХОД А.К. Я ж кажу, ну, я не бачу смислу для того, щоб він

пішов в зал і вернувся із залу ні з чим. Там ідуть гарні пропозиції для того, що внести зміни в ринок, для того, щоб його трохи унормувати. Але є всі розрахунки... Ну, я думаю, що я його подам окремим законопроектом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

СКОРОХОД А.К.для того, щоб він не пролетів, як літають всі альтернативні законопроекти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Значить, не включаємо.

Тепер наступне питання.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, можна вам. Да, обіцяв, да.

_____. Добре. Ми працювали групою експертів, в тому числі з представником міністерства. Тому я передаю слово, будь ласка. *(Шум у залі)*

В чому проблема?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олексій, ви хочете отримати відповідь?

_____. В чому проблема?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна тільки членам комітету. Я зрозумів.

_____. Добре, будь ласка, зараз будете мати відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олексій, ми зрозуміли питання...

_____. Ви хочете особисто до мене чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... з першого разу. Хочете почути відповідь?

_____. Вам треба відповідь?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народним депутатам можна. Хочете почути відповідь? Є три типи того, що покривається за рахунок прибутку гарантованого покупця це: перше – це населення, низькі тарифи; друге – це "зелені" тарифи; і третє – пропонується, щоб було покриття тарифів на рівні собівартості теплоелектроцентралей. Оці три речі фінансуються за рахунок чистого прибутку гарантованого покупця. Пан Ілля, чи правильно я кажу, чи ні? Тобто теплоелектроцентралі, які ми вводимо зараз в закон, щоб у них був тариф на рівні собівартості на цей опалювальний сезон.

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Теплоелектроцентралі. Інші – це теплоелектроцентралі. Інших не планується. *(Шум у залі)*

Секундочку! Секундочку! Олексій Юрійович, ну, так негарно!

_____. Юрій Олександрович, ви пишете, що на період до 1 липня 2020 рокуринку регулятор має право вирішувати про обов'язковість подання виробниками пропозицій. Скажіть, будь ласка, а щодо імпортерів, щодо інших учасників ринку, які також продають електричну енергію, яка вироблена у будь-якій країні: Словаччина, Польща, Молдова, Білорусь... Чому обов'язок на... Чому обов'язковість подання тільки виробниками цих пропозицій, а не стосується іншими гравцями ринку, які теж продають електричну енергію, яка вироблена за межами України? Ну,

тобто, дивіться. Є обов'язок ТЕС або АЕС, або когось іншого продавати якусь частину на ринку на добу наперед... Чому інші виробники, які знаходяться за кордоном, ну, тобто "БЕЛАТОМ" не має обов'язку продавати також на ринку на добу наперед в тих самих обсягах? Ви когось вводите в конкуренцію, а когось виводите за межі конкуренції. Чому ви сюди не додали всіх інших, які також мають мати обов'язок? Якщо я імпортую електричну енергію, я маю обов'язок продати там 10 або 20, або скільки там визначить регулятор. Тоді будуть умови однакові для конкуренції.

А тут ви для імпорту кажете, у них інші стосунки. А для виробників власних інші стосунки. Просто яка була суть цих ваших пропозицій, щоб я зрозумів. Може, треба буде додати ще сюди імпорт?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я вам поясню. Справа в тому, що той імпорт, який є, він фактично незначний, його фактично... ну, він існує, там 2 відсотка чи 3 відсотка від загального споживання.

Більше того, те, що ми бачимо, що імпорт блокується. На жаль, якщо ми говоримо про імпорт Словаччини, одна компанія вам відома викупує перетин на потужність, тримає його вільним, електроенергію не імпортує спеціально, щоб можна було завищувати ціни всередині Бурштинського острова.

Тому ситуація з імпортом така, що він то є, то його немає, імпорту. Якщо зміниться ситуація на ринку, то того імпорту взагалі може не бути. Окрім того, ми сьогодні будемо обговорювати ще одне обмеження, яке можемо накласти на імпорт. Це інша природа. І очевидно, що коли 98 відсотків у нас виробляється тут, то ті дефіцити, які створюються, вони створюються ким? Будьмо чесними. Вони створюються локальними виробниками, правильно? І коли в Бурштинському острові створюються дефіцити, то вони створюються ким? Не імпортом, а вони створюються, на жаль, тією компанією, яка там контролює 95 відсотків генерації.

Тому, ким дефіцити створюються, на того і спрямовано цей законопроект. Але, знов-таки, тут я розумію, що це є право регулятору, пан

Ілля, це право регулятору діяти?

ПОЛУЛЯХ І.С. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це право регулятору. Регулятор діє далі по ситуації. Якщо все нормально, і ця компанія виставляє заявки, і немає дефіциту, немає якихось штучних зростань цін, немає перекидок на балансуючий ринок, то все нормально і регулятор цю норму не застосовує, і все працює нормально і стабільно.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олексію, я ж пояснював. Пан Олексій! Ми дали слово, дивіться, пане... Секундочку! Ми стараємося, щоб у нас були правила спокійно вести дискусію. Ми дали слово одному чоловіку з компанії і дали вам, ваше слово вже розтягується на якусь... Чекайте, ні-ні, пане Олексію, все ,закінчили...Пане Олексію, ви отримали часу в два рази більше, ніж представник іншої компанії. Давайте мені два питання зразу ваших задавайте.

_____. Якщо захочете, ми з вами окремо порозмовляємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Шановні колеги, ми знаходимося у комітеті вищого законодавчого органу, по веденню комітету є Регламент. Правильно тут казали про те, що він не повинен порушуватися в усіх аспектах. Перше.

По-друге, кожен може зустрічатися з ким завгодно, кожен, як кажуть, суб'єкт законодавчої ініціативи,- і консультуватися. Було б добре, коли б всі були фахівцями в енергетиці, я трохи в ній пропрацював за своє життя: від

забою до генерального директора та інше. Ну, давайте ми введемо правило, я працював головою комітету в третьому скликанні, я знаю, що це таке. Ну, цей базар треба припинити.

По-перше, нам всім надо, починаючи з головуючого, притримуватися регламенту, перше. Давайте так ми зобов'яжемо, домовимося на березі по роботі нашого комітету.

По-друге, припинити той базар, який нам залишився від минулого скликання, що тут було, коли тут були всі представники фінансово-промислових груп, і вони диктували всім, що робити, крім того, хто була більшість, давайте скажемо відверто. Пожалуйста, кожен суб'єкт законодавчої ініціативи може зустрічатися, збирати любі форуми, радитися і таке інше. Але тут ми приходимо, займаємося законотворчою роботою, і це повинен бути суб'єкт законодавчої ініціативи, і він повинен говорити. Коли ми бажаємо, щоб хтось щось сказав з експертів, кого ми запросили, щоб вони тут не вривалися і не диктували нам, давайте проголосуємо, що будемо надавати слово тому чи іншому, як дорадчий голос, бо тут і має право голосувати...

І всі закони, які проходять комітет, підтримує їх комітет, не підтримує, вони ідуть в зал і повинні там розглядатися, і альтернативні, і так далі. Я би пропонував, щоб ми домовилися, вже не перший раз, і в нас воно якось іде так от, боком, порушується регламент у всьому і оце ми вчинили тут базар, ринок самий натуральний, тільки не енерго-, а черт знає який. Оце давайте ми домовимося, і моя пропозиція до всіх членів комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

ЮФФЕ Ю.Я. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я підтримую вашу пропозицію. І коли ми...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, Олексій Юрійович, ну, ми тільки...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я її не зрозумів, пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я зрозумів. Можна я поясню? Можна я?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ви пропонуєте без фахівців всіх обговорювати ці закони?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович! *(Шум у залі)*

Олексій Юрійович, Олексій Юрійович, ви абсолютно правильно кажете. Ніхто не заважав, ви були... *(Шум у залі)*

Юлій Якович, кожен з нас може, звичайно, ініціювати разом з колегами по комітету на базі підкомітетів запрошувати депутатів з інших фракцій. Давайте обговорювати, які є проблемні. Ніколи ще не було в нас такої ситуації, щоби, наприклад, мене якийсь депутат запрошував на якийсь круглий стіл, а я не прийшов, завжди знайду час, там хвилин на 15-20 чи скільки, але, якщо є проблеми... обговорення, я на таке обговорення прихожу. І я думаю, що це важливо, щоб ми всі брали участь в обговореннях. Але дійсно є етап підготовки, є етап генерації ідей, обговорення їх, а є етап вже обговорення, вирішення проблем у вигляді законопроектів і голосування, прийняття рішення по таких законопроектах.

Тому я згоден в значній мірі, що давайте ми конструктивно, якщо конструктивно, то ми по черзі можемо висловитися і по черзі сказати думку, і ми один одного чуємо, і рухаємося вперед. Тому прохання давайте далі рухатися.

Пане Михайло, да.

БОНДАР М.Л. Дивіться, що, пане Андрій, що я хочу сказати. Ви тільки що дійсно правильно сказали, що на базі підкомітету можна це все робити. І колеги-члени комітету, які були в попередніх скликаннях, скажуть, що закон, який відносився до відання певного підкомітету вперше обговорювався на цьому підкомітеті. Збирався підкомітет, знову ж таки збиралася більшість цього підкомітету, обговорювалося і тоді тільки за рішенням підкомітету цей закон виносився вже на комітет. Тому ви якраз правильно це сказали. І оце все, що ми розглядаємо сьогодні, якраз не дотримувалося цієї норми, не пройшло підкомітети, де я теж міг бути присутній як член підкомітету якогось там іншого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, пане Михайле, ви зареєстрували законопроект 2236. Я не думаю, що він проходив підкомітет, точніше, він не проходив підкомітет. Я про нього дізнався з Інтернету. Тим не менше, немає ніяких претензій, це ваше право як народного депутата реєструвати законопроекти, я знайшов його текст, я прочитав, я вивчив, розібрався, взагалі ніяких претензій немає, що ви мене кудись не запросили. Якщо я хочу розібратися, я знайду можливості розібратися і вникнути в цю проблематику.

Тому, якщо можна, переходимо до третього питання, якраз ваш законопроект, і, можливо, ви презентуєте, що саме в цьому законопроекті ви пропонуєте.

БОНДАР М.Л. Добре. Дякую, пане Андрій.

І якраз з цього питання, чому він не пройшов підкомітет. 18 вересня, ганебно запхавши в зовсім інший Закон по ядерці з вилучення частини восьмої статті 67 по ринку електроенергії...

Що мій Закон 2236 пропонує? Над цим Законом "Про ринок електроенергії" працювало експертне середовище не один місяць і, можна сказати, навіть не один рік. Тому я на себе не брав відповідальності вважати, що я великий спеціаліст. І що я міг зробити - тільки запропонувати відновити

частину восьму статті 67, яку ви скасували, і все. Тому і не збирався якраз підкомітет, тому що я просто пропоную вернутися до попередньої редакції, яку ви скасували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Можна декілька запитань по цьому законопроекті?

Скажіть, будь ласка, згідно вашого законопроекту ви пропонуєте, щоб заборонити двосторонні договори і з Росією, і з Республікою Білорусь? Ви вважаєте, що з Республіки Білорусь також не має по двосторонніх договорах поступати електроенергія на наш вже відкритий, вільний, конкурентний ринок, де має бути конкуренція, а не просто одна монополія?

БОНДАР М.Л. Ще раз, повертаючись до того, я кажу, що я тільки хочу відновити те, що напружували фахівці минулих місяців і років. А якщо по суті заборонити ринок з Білорусією, я вам скажу, що я вважаю, що немає таких потужностей в Білорусії, як це все-таки буде російська електроенергія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ще одне питання задам. Але в даному випадку ви пропонуєте можливість, залишити можливість імпорту електроенергії з Республіки Білорусь і з Росії на ринок на добу наперед?

БОНДАР М.Л. Я ще раз вам говорю, я вважаю, що в Білорусії немає потужностей. І це, що коли ви відмінили 8 поправку, це буде якраз даліше імпорт російської електроенергії, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу просто зачитати ваш законопроект, він дуже короткий. Ви пропонуєте: увесь обсяг електричної енергії, імпортованої з держав, що не є сторонами Енергетичного Співтовариства (тобто Росія і Білорусь не є сторонами Енергетичного Співтовариства), імпортується виключно на ринку на добу наперед та балансує на ринку. Тобто звідти

імпортуватися на ринок на добу наперед може?

БОНДАР М.Л. Ну, якщо ви прочитали так, вважаєте так, то, значить...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дозвольте, Андрій Михайлович, дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, так.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Михайло Волинець. Я входжу до складу керівних органів громадянського суспільства України по інтеграції в європейський простір. Ми досить плідно працювали як громадське середовище на всіх рівнях, і з експертами Європейського Союзу, і тут з міністерством і народними депутатами восьмого скликання, сьомого скликання. Що ми отримали у підсумку? Андрій Михайлович, я до вас звертаюсь, що ми отримали в підсумку? Коли ви скликали нас на позачергове засідання комітету і коли вночі ви внесли правку, яку ніхто не бачив, ми просто випадково її помітили. Коли ви поставили на голосування і тут не було набрано необхідної кількості голосів, ви скликали друге позачергове засідання без участі спеціалістів міністерства. Ви пояснили, що це питання іде згідно пропозицій від Прем'єр-міністра і також від міністра енергетики пана Оржеля. Ми були у Прем'єр-міністра, і пан Кучеренко був свідком, коли задали це питання: чи воно було погоджено саме з Прем'єр-міністром і з міністром? Прем'єр-міністр досить тяжко сприйняв це питання. Він сказав, що ви не погоджували це питання ні з ним як Прем'єр-міністром, не погоджували з міністром енергетики. І він це повторив кілька разів, щоб було нам зрозуміло. Потім на попередньому засіданні комітету я намагався це питання прояснити у міністра Оржеля. Він ухилився від відповіді, він не став вв'язуватися у цю тему. Ви просто не дали мені тоді говорити.

І що ми отримали? Ми вже отримали з 1 жовтня 100 мегават з Росії. Ви тоді прикривались Білорусією, говорили, що це буде після нового року

постачання електроенергії з Білорусії. А вона пішла з Росії по прямим договорам.

Тепер наступне. Я був на попередньому засіданні НКРЕКП, я один там був, і пішов за власним бажанням. Я побачив наступне, що пропонувалось не вкладати в тариф на імпорт в Україну з Росії електроенергії транспортування по території України, а на експорт з України передбачити в тарифі ціну. Я тоді спитав: а як же так? Вони сказали: пане Михайло, не турбуйте, це заплатить кінцевий споживач. Тобто ми маємо показати, згідно з вашою пропозицією і вашій риториці, заходження дешевої російської електроенергії на наш ринок, а високу ціну заплатить споживач, звичайна фізична особа і підприємець. Це я був на засіданні комітету. І після мого виступу просто відклали розгляд цього питання. А так само попереднє засідання НКРЕКП, де ви пропонували понизити прайс-кепи і понизити ціну в тарифах на теплову генерацію, на теплову електроенергію, тонна вугілля до 1600, а зараз не закладається ні однієї копійки на підтримку вугільної галузі на 20-й рік.

І тепер наступне. У суботу Кабмін змушений був засідати і розглядати питання про те, що у вугільній галузі критична ситуація і немає запасів вугілля на складах, на 50 відсотків менше ніж за відповідний період минулого року. І Кабмін прийняв рішення виділити 1 мільярд коштів на реструктуризацію, тобто на погашення заборгованості по заробітній платі. Ми сьогодні цього питання не розглядаємо, страйки продовжуються, в тому числі в Нововолинську, у вашому рідному місті. Ви поцікавтесь, там ідуть просто дуже запеклі страйки, людям 4 місяці не виплачували зарплату.

Я звертаюсь до вас, колего, заступника Комітету з енергетики, ви кожен раз так от намагаєтесь комусь тут закрити із нас рот.

_____. Пане Михайле, я вибачаюсь, але там страйки ідуть не з того приводу. Там іде з приводу того, що є голова "Волиньвугілля".

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Як жити людям, які 4 чотири місяці ні разу не

отримали заробітну плану, як їм жити? Як їм дітей в школу відправляти?

_____. Власне, тому і поміняли керівника.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Якого керівника? Я питаю про те, що заборгованість 1 мільярд 200 мільйонів, до кінця ще заборгованість виросте на 750 мільйонів. А ще за січень – на 250 мільйонів, буде 2 мільярда заборгованість за заробітній платі. Ви розумієте, про що я говорю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, про що ви говорите. У мене тільки прохання. У мене... *(Шум у залі)*

Ми можемо знову непане... Якщо у вас є слово, підніміть руку і візьміть його.

У мене лише пропозиція. Ми зараз розглядаємо законопроект пана Михайла Бондаря. І ми можемо говорити по суті по цих законопроектах чи ви його підтримуємо, чи не підтримуєте.

_____. Дозвольте якраз питання... У мене є питання по суті якраз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По законопроекту пана Михайла Бондаря...

_____. По законопроекту, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... де пропонується... Є ще у когось запитання?

_____. Є одне коротеньке до пана Михайло якраз.

Пан Михайло, в 2015 році, коли міністром був Демчишин, якщо я не помиляюсь, правильно прізвище, ви були в коаліції, тоді, власне, "Укрінтеренерго" почало імпорт електроенергії з Росії десь приблизно в

об'ємі тисячу мегават, правильно? І ви не виступали проти жодних заборон, ніяких ініціатив не було. Що змінилося з 2015 року?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Я дам відповідь. Треба розплатитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, це запитання не до вас.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Демчишин не пішов у відставку. І були страйки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Волинець!

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. І великі проблеми, а в Крим постачали.... електроенергію за рахунок наших енергетиків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле!

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. І ви знаєте, по 65 копійок за кіловат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, давайте ми будемо зберігати...

_____. В продовження того, що пан Михайло сказав. Воно не було законодавчо. Це була робота міністра, і так, як пан Михайло сказав, міністр....

_____. А що вам заважало законодавчо змінити щось?

_____. Це не був закон.

_____. У вас законодавча ініціатива була?

_____. Законодавча ініціатива була, коли напрацьовувався ринок електроенергії.

_____. Ви просто за цим не слідували, ось і все, або були зацікавлені в іншому.

_____. Я ще раз говорю, я ще раз вам кажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, чи є ще коментарі або запитання, чи, можливо, вже не треба більше запитань? Давайте тоді по цьому законопроекту. Там ще є ряд альтернативних, в тому числі і мій альтернативний є. Я хочу його доповісти. Так, хочу, щоб...

Тому по цьому законопроекту прошу визначатися. Хто за те, щоб підтримати за основу і в цілому і рекомендувати до включення в парламент?

_____. 5 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – альтернативний. Є ще альтернативні? Дивіться, в Регламенті не прописано, що не можна приймати рішення по кожному окремому законопроекту. Такого не пише, ніякої статті Регламенту такої не існує.

Тому у мене пропозиція. Є законопроект, ми його обговорюємо. Скільки потрібно часу, стільки і обговорюємо. Питання задаємо, отримуємо відповіді. Приймаємо рішення і йдемо до наступного законопроекту. Тому прохання по наступному законопроекту, автор – Кучеренко Олексій Юрійович і Тимошенко Юлія Володимирівна (2236-1).

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, пане Андрію, шановні депутати! Там є ще третій співавтор – пан Наливайченко. Я перед тим, як свій короткий репрезентувати законопроект, наш, вірніше, я хочу, перше, звернути вашу

увагу. Стаття 93 Закону України про Регламент. Для попереднього розгляду законопроекту ми з вами маємо, у разі необхідності, право запрошувати Кабмін, міністерства, інші державні органи, об'єднання громадян, експертів, фахівців та інші особи.

Я просто, шановні колеги, закликаю вас, ми з вами працюємо в дуже серйозному комітеті, від рішень якого залежить енергобезпека і взагалі безпека України. І обговорювати питання без запрошення суб'єктів ринку, фахівців, ну, мені здається, це виглядає дещо авантюрно.

Вибачте, я тут при журналістах скажу. У нас з вами тиждень був комітетської роботи. І я не винний, так само, як і колеги, що хтось хоче працювати в округах, там написано, в Регламенті: комітети. Що нам з вами заважало за тиждень обговорити в спокійному режимі, може, навіть і без камер всі ці питання, запросити усіх суб'єктів і тоді б сьогодні не було б цього напруження.

Тепер далі, я не буду приховувати, наш законопроект носить більше політичний характер, бо я вважаю, що це вже політичне питання. Я дуже уважно передивився інтерв'ю – марафон Президента Зеленського, який ви всі так само, думаю, дивилися. Так ось одне з останніх питань було стосовно саме цієї правки.

Що я побачив в цьому короткому сюжеті? Можете зайти на "YouTube" і подивитися. Перше – пан Зеленський сказав дослівно, що він не знав, що це буде російська електроенергія, зайдіть і перевірте це, те, що я вам кажу. Друге – він із здивуванням сказав: "А що в нас вистачає власної енергії? В нас вистачає генерації?" З чого я роблю висновок, що його двічі ввели в оману. Я дуже не задоволений цим. В нас вистачає генерації: і вугілля, яке так само ми можемо своє споживати, і ми маємо потужності в 1,5 рази, які там простоюють, ви це знаєте. І в цій ситуації це політичне питання.

В чому суть нашої правки? Ми просто пропонуємо: перше – повернутися до ситуації до внесення цієї скандальної правки, тобто, по суті, вилучити з цього списку і Білорусь, і Росію, Російську Федерацію, для

можливості роботи по прямим договорам. Бо я коли розібрався, я переконаний, що вони спотворюють ринок. Росія – не ринкова країна, там не може бути ринкової ціни на енергію та на газ. Я нагадую, до речі, коли їздили наші політики за газом, їм там одразу сказали: мінус 25 – забирайте. Ми з вами проти цього на одному з ефірів виступали. Тому так само цей російський, або переточний білоруський індикатив, не може бути для нас.

А тепер, випереджуючи, може, питання пана Геруса, я хочу вам звернути увагу, сьогоднішня інформація, сьогоднішня, друзі. Президент Литви... А, до речі, де наш Президент сьогодні? Так само в Литві, якщо я не помиляюсь? А, в Латвії? Поруч. Президент Литви Гітанас Науседа пропонує сьогодні нові заходи для того, щоб не допустити імпорт електроенергії в країну з білоруської АЕС, бо вони розуміють, що це російська електроенергія до них заходить. І не мені вам розповідати геополітичні інтереси України. І я в цій ситуації саме вважаю і прошу вас підтримати нашу правку.

І останнє: стосовно звинувачень, ДТЕК чи не ДТЕК. В мене самого дуже багато претензій до компанії ДТЕК. І я так само судився з паном Герусом і писав звернення і в Антимонопольний комітет, і в інші органи. Але ДТЕК – це сьогодні українська компанія. І я не хочу, щоб з українською компанією не розбиралися сьогодні за допомогою Путіна і його електроенергії сеченовської. У нас для цього є Національна комісія з регулювання енергетики, у нас для цього є Антимонопольний комітет. В мене немає відповіді на питання чому ми з паном Герусом 3 роки виступали проти позиції Антимонопольного комітету, а чому там не проведена ротація, а чому він продовжує цим займатись? Вибачте.

І я в цій ситуації вважаю, що це наше внутрішнє питання. І саме тому, останнє, в цьому законопроекті ми пропонуємо нам з вами ухвалити таке рішення, дослівно: "Доручити Кабміну до 2022 року забезпечити інтеграцію української енергосистеми з європейською енергосистемою". Те, що він мав би зробити за останні 5 років, на що було все це націлено. До речі, а чому нам з вами не дослідити, чому компанія "Укренерго", уряд попередній

провалили цю інтеграцію, до речі, якщо вам це невідомо? Ось там наша енергонезалежність і енергобезпека.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам за виступ.

В мене до вас одне питання з приводу цього законопроекту. Ваша правка, цей пункт 8, говорить: "Електрична енергія, імпортована з держав, що є сторонами договору до Енергетичної хартії та протоколу до Енергетичної хартії з питань енергетичної ефективності суміжних екологічних аспектів та не є сторонами Енергетичного співтовариства, продається виключно на ринку на добу наперед або на балансуєчому ринку постачальником послуг з балансування". Тобто це виключення, коли прямих договорів не дозволяється, а треба продавати виключно на ринку на добу наперед і балансуєчому ринку, воно застосовується до країн, які є членами Енергетичної хартії і одночасно не є членами... стороною Енергетичного співтовариства. Хоча цей законопроект теж був, здається, зареєстрований вчора, тим не менше, ми знайшли час, встигли і проаналізували. І з того, що нам дали інформацію, це відкрита публічна інформація: Російська Федерація не є членом Енергетичної хартії. У такому випадку, оскільки Російська Федерація не є членом Енергетичної хартії, то вона не попадає в це обмеження, тому що тут в обмеженні говориться про країни, які є сторонами Енергетичної хартії і Енергетичного співтовариства.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вам дякую за цю логічну казуїстику. Я припускаю, що там була синтаксична якась помилка зроблена в ході друку. У нас одне бажання повернути ситуацію з цим законом до того стану, поки до вашої правки, тобто повернутися до того, що було. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто у даному випадку, якщо ми це підтримаємо, ми прямі договори з Росією дозволимо, тому що вона не є...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не передбачено. Якщо я розберуся, звідки там взялося. Я припускаю, що там могла бути синтаксична помилка або яка? Лінгвістична... синтаксична.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є тоді у нас сенс зараз підтримувати і направляти на включення в порядок денний?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якщо ви не заперечуєте, я тоді давайте переговорю з тим, хто цей текст набирав, і ми може після доповіді по вашому законопроекту з'ясуємо, наскільки це... Я почув, що ви сказали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Якщо у нас буде завтра комітет, давайте просто перевірте: Енергетична хартія і Енергетичне співтовариство.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я почув. Дякую вам за це зауваження. Логіку нашого законопроекту ви зрозуміли.

_____. І стосовно: Кабінету Міністрів забезпечити інтеграцію України до енергосистеми ЄС, МСЕ. Двома руками це підтримую, але ми повинні розуміти, що це двосторонній процес. І в МСЕ є свої вимоги. Тому ми можемо дати доручення Кабміну там підписати новий транзитний договір, ще якійсь. Але у нього свій складний переговорний процес, тому я думаю, що ставити його в якійсь такі умови, там, де це залежить від двох сторін, трошки можливо буде некоректно по відношенню до нашого уряду.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я з повагою відношусь до вашого коментаря. Але я знаю, що ми депутати не просто маємо право, а зобов'язані ставити завдання перед урядом. Саме так має бути побудована система. Я міг би сприйняти, якщо б ми внесли в порядок денний питання про розгляд процесу

євроінтеграції з європейської системи, розібрались, чому там не було нароблено і що було нароблено. По дорозі можна було б з Луганською ТЕС розібратися, з підстанцією Кам'янська, чому вона не побудована і чому сьогодні населення страждає від того. Там є дуже багато запитань. Я би із задоволенням підняв свій, власне, рівень, думаю, так само, як і своїх колег, для того, щоб потім свідомо голосувати за закони, які пишуть розумні люди. Тому я вважаю, що це абсолютно коректна правка сформована. Хай уряд відповідає. Ми його з вами для того і призначали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Тоді ми по цьому...

Прошу, Вікторія.

ГРИБ В.О. Колеги, я саме тому і завжди піднімаю питання про погодження з Європейською комісією, бо якщо ми так і будемо продовжувати приймати наші законопроекти, і будемо порушувати наше законодавство і не тільки наше законодавство, а законодавство з Європейським Союзом, то ми ніколи не зробимо ту інтеграцію.

І ще одне таке, ну, не зауваження, а просто коментар, що з 15-го року в нас не було імпорту з Росії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коректніше було би сказати – не було комерційного імпорту, тому що ми в одній об'єднаній енергетичній системі діємо синхронізований, і в нас постійні є перетоки, деś в рамках

КУЧЕРЕНКО О.Ю. політичне рішення, вибачте, що я перебиваю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, я не можу, вибачте, що ви перебиваєте, тому що ви постійно перебиваєте. Давайте...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, тоді не вводьте в оману.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ви, будь ласка, по черзі будете говорити.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. В нас було прийняте політичне рішення – припинити цей перетік і комерційне споживання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, що ви повідомили. Ми знаємо, яке рішення ми приймаємо. Спасибі.

Є ще якісь думки з приводу цього законопроекту?

Ми його переносимо на розгляд на завтра, щоб сьогодні навіть не голосувати. Ніхто не заперечує?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Піде - так піде. Але, можливо, ми дамо час на перереєстрацію нового. Олексій Юрійович знайде спосіб, як тут краще поступити. Да, комітет не голосує.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ще один є альтернативний. Ще один альтернативний є за авторства: пан Герус, пан Юрченко, Мулик і інші народні депутати.

Хочу представити вам цей законопроект. Тире три. Тире два? Да, тире два, значить.

Я вам хочу сказати і відверто пояснити, чому у нас взагалі народилась ця ідея, чому ми взагалі обговорюємо питання імпорту. Тому що я двома руками за те, щоб купувати в українських компаніях, щоб ми все купляли тут, в своїх рідних компаніях, в українських. Але, на мою думку, наші рідні

українські компанії не мають зловживати своїм монопольним становищем і діяти так, що всі рідні українські громадяни і споживачі, в даному випадку це спочатку непобутові споживачі, а потім перекладається на побутових споживачів, щоб страждали від таких дій.

І до цієї ситуації, до якої ми прийшли, нас привели певні причини. Причина перша – це хронічні дефіцити, які почали у нас виникати на ринку електричної енергії. На превеликий жаль, ми маємо ситуацію, коли багато крупних споживачів скаржаться, що вони в принципі не можуть купити електроенергії на добу наперед. А є деякі дні і деякі години, коли вони можуть задовольнити свою заявку лише на 30-40 відсотків. Виходить якесь крупне підприємство, не важливо, хто акціонер, чи Ахметов, чи Коломойський, чи Пінчук, чи Фірташ, і не можуть купити в повному обсязі цю електроенергію.

Такі дефіцити призводять до того, що фактично ті всі компанії випадають, змушено випадають на балансуючий ринок, де електроенергія коштує на 15 процентів дешевше. Душе простий... Дорожче, дорожче, все правильно, спасибі. Таким чином, дуже проста тактика може бути в компанії, яка контролює домінуючу частку ринку.

Я хочу сказати, що на сьогоднішній день з реформою ринку у нас склалась ситуація, коли 90 відсотків електроенергії від "Енергоатому" іде на покриття нижчих тарифів для населення і на покриття дорогих "зелених" тарифів, яким в цьому році треба буде заплатити десь 26-27 мільярдів гривень, а, можливо, і більше. Також іде 35 відсотків електроенергії "Укргідроенерго" для тих же самих потреб – населення і "зелені".

Фактично у вільному такому ринку опинився сегмент теплової генерації теплоелектростанцій, де 80 відсотків у однієї компанії. І очевидно, що конкуренція там явно недостатня. Якщо глянути на Бурштинський острів, то там взагалі 95 відсотків генерації – це одна компанія. І найгіршу ситуацію, на яку ми маємо реагувати, ми якраз отримали в цьому Бурштинському острові, де є три області: Закарпатська, Івано-Франківська і Львівська, - і де

мешкає 3 мільйони українців. Там немає заводів у крупних олігархів, там важко зіграти в ці політичні ігри, там в основному малий і середній бізнес, і українці, які регулярно отримують електроенергію дорожче, ніж ОСС України – це все решта області, по-перше, а, по-друге, дорожче, ніж на ринках європейських.

Отут перед мною є графік, я можу його передати. Це як ціна електроенергії складається у нас на ринку наперед і як вона складається у Словаччині (це оранжеве). Також ринок наперед, або ... маркет. І у них маємо ситуацію, коли у нас відсотків на 20-30 дорожче, ніж у Словаччині.

Що відбувається далі? Ця компанія, яка контролює там генерацію, видобуває вугілля своє, завозить вугілля, закладає його по високих цінах і спалює там, вона викупує потужності по імпорту і не здійснює імпорт. Тобто їй не шкода потратити гроші, аби купити цей перетин "Укренерго", доступ до лінії електропередач, і не здійснювати імпорт для того, щоб тут мати можливість підняти ціну і тут спалювати своє вугілля і продавати своє вугілля. Це перше очевидне обмеження конкуренції. Я радий, що НКРЕКР регулятор на це відреагував і Антимонопольний комітет.

Але ситуація по дефіцитах і проблемах не закінчується тільки Бурштинським островом. В даному випадку, не знаю, чи всім буде видно, це вересень місяць, червоним виділено всі неакцептовані заявки, незадоволені заявки покупцями електроенергії в об'єднаній енергетичній системі Україна. Як бачимо, тут червоного набагато більше, аніж білого, коли всі заявки задоволені. В деякі години електроенергія могла досягати декілька тисяч мегават. Декілька тисяч мегават могло бути дефіциту електроенергії, незадоволені заявки, і ці заявки підтверджені грошима. Так, дуже часто вони можуть бути нереальні, тому що іноді покупці електроенергії спеціально завищують свої заявки, тому що знають, що через дефіцити все одно буде задоволено лише 30 або 40 відсотків. Але, тим не менше, ці заявки підкріплені живими, реальними грошима. І у нас середній дефіцит за вересень місяць складав близько 1 тисячі 500 мегават за годину, якщо взяти

середній по добі за вересень місяць. Як наслідок, ми ще отримали таку ситуацію... Здається, вам ці матеріали були роздані, це інформаційна довідка про роботу енергетичної системи. Ми маємо ситуацію фактично в будь-яку дату, ми відкриваємо другу сторінку і дивимося ринок на добу наперед. "Об'єднана енергетична система України", ціна – 1 гривня 57 (на 2-й сторінці, станом на 3 жовтня), Бурштинський острів, ціна – 1 тисяча 941, тобто на 25 відсотків там вище. І це повторюється практично кожен день, навіть після того, коли вже антимонопольний комітет відкрив з цього приводу розслідування, коли НКРЕКП звернули увагу, що вони бачать там зловживання порушення Закону "Про захист економічної конкуренції", все одно це продовжується далі. Станом на сьогодні, останні дані на вчорашній день, на добу постачання, 15 жовтня: Бурштинський острів – 1 тисяча 959, ОЕС України – 1 тисяча 51,8. Різниця, по-моєму, 23 відсотки знову, і вона зберігається.

До речі, хочу звернути увагу, що за останні два тижні в ОЕС України на 3 жовтня ціна була 1 тисяча 573 за мегават/годину, вчора вона була не 1 тисяча 570, а 1 тисяча 518, нижча. Оце те, що може робити конкуренція. І все рішення, яке ми приймали на цьому засіданні, ми лише говорили про те, що, друзі, і представник компанії ДТЕК, ви ж хотіли вільний відкритий конкурентний ринок – конкуруйте, конкуруйте, задовольніть всі заявки, продайте електроенергію і ніхто не буде ні звідки імпортувати.

Я хочу звернути увагу, що на сьогоднішній день ні держава, ні яка державна компанія нізвідки імпорту електроенергії не здійснює. Імпорт електроенергії здійснюють споживачі, покупці електроенергії, ті, які не змогли її купити тут. Це приватні компанії: заводи, фабрики, трейдери, - вони різним можуть належати.

Наскільки я знаю, з Росії, перетин на Росію викупило 5 або 6 компаній – це ДТЕК, "Донбасенерго", "ТАС Енергія", "Юнайтед Енерджі" і "Енергетичні ресурси України". Це 5 компаній, які викупили перетин. Імпорт з них здійснюють, по-моєму, 2 компанії на сьогоднішній день. І в тому числі

ви теж викупляли цей перетин на Росію.

Якщо говорити про Білорусь, на сьогоднішній день до білоруської сторони прийшла 41 компанія просити там електроенергію, 41 компанія хоче купити. Ми розуміємо, чому вони хочуть там купити, а не в нас в Україні? Мабуть, розуміємо. Тому в нас тут не питання окремих імен, в нас питання в тому, чи ми будуємо конкурентний ринок, чи ми закриваємо з усіх сторін можливість вільного доступу до нашого ринку, закриваємо можливості українським підприємствам, українським споживачам отримати дешевше.

А найкраще – це коли дешевше отримати у вас. Якби ви опустили свою ціну, я впевнений на 100 процентів, всі прийшли би і купили у вас. Тому наявність або не наявність імпорту – це в ваших руках. Якщо є дефіцити – буде імпорт, якщо дефіцитів немає і адекватна ціна – імпорту не буде і точка.

Я хочу зауважити, що, дійсно, коли ми приймали минулий законопроект, він був спрямований на співпрацю з Білоруссю. І це було не від хорошого життя, але, на жаль, обсяги вугілля на складах на 30 відсотків нижчі ніж минулорічні. І це закон фізики – кожен імпортований кіловат електроенергії, він економить в нас вугілля. На жаль, знов-таки ті компанії, які за це відповідають, обсяги складів мають нижчі ніж минулого року. І ми входимо в зиму, нам треба приймати якісь рішення, тому що гарантоване безперебійне забезпечення електроенергією – це пріоритет номер один, і по нормальних конкурентних цінах.

Це питання дійсно приймалося під Республіку Білорусь, тому для того, щоби ні в кого не було сумнівів, що я когось вводив в оману, хоча було багато рекомендацій не звертати увагу, даліше працювати над іншими питаннями, тим не менше я вніс законопроект, де редакція цієї правки наступна: "Весь обсяг електричної енергії, імпортованої з держав, що не є сторонами Енергетичного співтовариства, продається виключно на ринку на добу наперед та балансуєуючому ринку". Тобто ніяких двосторонніх контрактів.

Ця правка точно така сама як правка Михайла Бондаря. Єдине, що я

добавляю, про це я говорив відверто з самого початку – "Це положення не поширюється на продаж електричної енергії, імпортованої з Республіки Білорусь". Таким чином ми, очевидно, в явній формі вказуємо, що з Білоруссю ми працювати можемо. Я не вважаю Білорусь нашими ворогами. Була зустріч Президента з Президентом Лукашенком два тижні тому, обговорювалась різна співпраця. Щось ми будемо їм продавати, щось вони будуть нам продавати. Єдине, що ми повинні моніторити питання безпеки.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, ви так довго говорите. Дозвольте нам також долучитися до цієї розмови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно. Ми сьогодні будемо засідати, поки всі не скажуть, що думають з цього приводу. Ми повинні моніторити обсяги імпортованої електроенергії з метою національної безпеки. Таким чином, якщо на сьогоднішній день імпорт там з Російської Федерації 0,5 відсотків в межах похибки, з Білорусії там півтора відсотка, а зі Словаччини теж десь півтора відсотка, то ми сукупно маємо там 3 з половиною відсотків імпорту чи біля цього. Це, звичайно, не впливає ніяк. А коли обсяги у нас будуть там доходити до більше 5-10 відсотків, ми, звичайно, що маємо звертати на це увагу.

Тому в даному випадку я пропоную, щоб зняти ці всі спекуляції, я пропоную таку правку в такій редакції прийняти, де є виключення по двосторонніх договорах саме на Республіку Білорусь.

Окрім того, фактично ми в даному випадку обмежуємо конкуренцію. Тому що ми кажемо, звідти так не можна. Якщо ми обмежуємо конкуренцію і даємо преференції локальному монополісту, ми маємо від нього якось захистити нашого споживача. Тому ми далі в цьому законопроекті пропонуємо максимально, зниження максимальної планки ціни. Це не та ціна, яка складається на ринку. Ми не знаємо, вона може бути нижчою. Але максимальна ціна на ринку в "острові Бурштинської ТЕС" пропонується

зниження на 10 відсотків саме тому, що там ціна вища, ніж ОЕС України, і там не використовується імпортоване вугілля. І зниження ціни в ОЕС України на 5 відсотків або на 10 копійок на кіловат-годину. І таким чином ми зможемо понизити тарифи для українських споживачів.

Також в цьому законопроекті пропонується надати право диспетчеру "Укренерго" в разі таких необхідних ситуацій обмежувати виробіток електроенергії з крупних станцій, з відновлювальних джерел енергії, потужність яких перевищує 150 мегават.

І також тут пропонується додати таку, додати редакційну правку в... зараз, секунду. Частину третю статті 5 доповнити пунктами 11 і 12 такого змісту. Тут у нас є пункт 11: "встановлення тимчасової... (це фактично уряду даються повноваження) встановлення тимчасової заборони або обмежень на здійснення експорту електричної енергії в разі кризових ситуацій і встановлення винятків, передбачених цим законом, обмежень щодо продажу імпортованої електричної енергії за двосторонніми договорами або на будь-якому з організованих сегментів ринку".

Таким чином, це пункт, таким чином, що прозвучав, ми даємо додаткові повноваження уряду. Далі уряд дивиться, наскільки кризова ситуація, використовує чи не використовує – це вже питання уряду.

_____. Спеціалісти є в міністерстві?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, є міністерство, є міністр. Ми його обрали, ми його призначили. Ми його призначили.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дозвольте, Андрій Михайлович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу питання до мене. Готовий на все відповісти.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дивіться, ви обійшли тему забезпечення енергетичної безпеки держави. Ви зовсім не згадали, що Росія являється агресором і здійснює військові дії на території України, що окуповані частина Донецької і Луганської областей і анексований Крим. Ви про це повністю замовчали. Ви забули, як Росія диктувала в грудні 2006 року при постачанні природного газу в Україну і чим закінчилось кабальним договором для України на багато років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. ... Дивіться, ви дали говорити, ви мене збиваєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, я прокоментую про кабальний договір.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Да, тепер далше. 2015 рік, коли Демчишин заключив два кабальних договори на постачання електроенергії. Першим пунктом було передбачено постачати електроенергію з Росії за ціною 85 копійок за кіловат-годину. Другим договором було передбачено, і в цьому договорі міністр визнав, що Крим являється федеральним округом Росії, а також було передбачено постачати електроенергію у великих обсягах в Крим за ціною 65 копійок. Різниця в 20 копійок, це за рахунок нашої генерації. Росія просто продиктувала.

Зараз ви не враховуєте ті моменти, що Росія постачає дешеві енергоносії в Білорусь, що Білорусь і Росія – це дружня держава, які знаходяться в єдиному економічному просторі, а ми інтегруємося в європейський простір. Саме Європейський Союз надавав величезну допомогу, і освоєно десь приблизно 5 мільярдів євро Європейського Союзу за 5 років для того, щоб провести реформи в Україні і підготуватись до цієї роботи. В тому числі ви постійно особисто підтримували ту роботу по прийняттю Закону про ринок електроенергії, введення ринку електроенергії в

країні. Ви змінили цю позицію, коли ви стали представником Президента в Кабінеті Міністрів і коли ви очолили комітет, згодом Комітет з питань пеку.

Андрій Михайлович, ще раз я хочу нагадати, Польща, коли вони купували вугілля в Росії і коли вони зрозуміли, що їхнє вугілля на внутрішньому ринку, яке видобувається в Польщі, на 30 відсотків дорожче, все рівно Прем'єр Туск, на той час прем'єр Польщі, вживав заходи для того, щоб виділити допомогу з державного бюджету, щоб захистити власних товаровиробників, щоб захистити енергетичну безпеку країни. Ви зараз це все замовчуєте і абсолютно намагаєтеся перейти в цифру. І те, що ви голова і маєте мікрофон, а нам лише дав слово - не дав, захотів - перебив і так далі. Ви просто...

_____. В чому питання?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Питання в тому, що Росія, якщо ви не знаєте, то я вам пояснюю, Росія являється агресором по відношенню до нашої держави. І Росія - ненадійний партнер. Ми рухаємося зараз до європейського простору. Що ще треба пояснити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можу відповісти?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ви ж запитали. Ви є на себе перемкнули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів питання.

_____. Я пояснив, якщо вам не зрозуміло. Ми говоримо під камери, до речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, зрозуміло. Це добре, що ми говоримо під камери.

Звичайно, що Росія – агресор, і, звичайно, що ми маємо дбати про безпеку України, в даному випадку про енергетичну безпеку України. В моєму розумінні енергетична безпека України – це тоді, коли в кожного українця є електроенергія, є тепло, і вона гарантовано подається і безперебійно.

Стосовно торгівельних операцій з Російською Федерацією, в уряді є багато повноважень у вигляді санкцій, спеціальних мит, обмежень, квот і так далі. Але я хочу зауважити, наприклад, ця компанія, представник якої сьогодні виступав, і одна з наших колег, де я працював раніше, останні 3 роки імпортувала вугілля з Російської Федерації. Чи ми вважаємо їх через те зрадниками? Ні, не вважаємо, це бізнес, вони так працювали. Імпорт, щоб ми розуміли, електроенергія – це на 85 відсотків це вугілля. І вугілля імпортується, проблема тільки в тому, що з Росії в Україну вона імпортувалася по формулі "Роттердам плюс" і за це все наші споживачі платили дорожче, а зараз ми хочемо, щоб наші споживачі платили дешевше. От в цьому і різниця. З Росії на сьогоднішній день поставляються нафтопродукти. З Росії на сьогоднішній день поставляються твели на атомні електростанції. Звичайно, ми можемо заборонити поставки нафтопродуктів і закрити весь імпорт. Тоді ціни зміняться не в нижчу сторону, від цього виграє український виробник.

_____. Ми не про це говоримо, ми говоримо про ринок електроенергії. про ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, ви...

_____. Давайте тоді поговоримо, що... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я дам відповідь? Можна, щоб ви не перекрикували. Ви ж задавали питання, скільки хотіли. Так я вам кажу:

енергоресурси, електроенергія – це один із видів ресурсів. Є електроенергія, є вугілля, є газ, є нафтопродукти... і електроенергія...

_____. Андрію Михайловичу, можна, щоб кожен...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я закінчу, а тоді ви задасте питання?

_____. Давайте, давайте. Просто у вас якійсь монолог.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, мені задали питання, я відповідаю.

Але я вашу доповідь не дуже розумію, тому що я в своєму законопроекті пропоную заборонити ці двосторонні договори з Російською Федерацією. І я сподіваюсь, що ви підтримаєте цей законопроект. І ще я пропоную на 10 копійок понизити ціну електроенергії для українських споживачів, щоб захистити їх від локальних монополій, якщо ми вже обмежуємо. Тому я пропоную заборонити двосторонні договори.

Прошу.....

_____. Андрію Михайловичу, я хочу сказати, що ми якось трошки якось не про те говоримо. Ми сьогодні говоримо не про Росію, а ми сьогодні говоримо про ринок електричної енергії у нас в Україні. Тому я так собі ось поднакидав трошки, поки сидів слухав.

І от ручне управління експортом-імпортом електроенергії через право КМУ, Кабінету Міністрів: обмежувати та надавати дозволи на вказані операції, право НКРЕКП без обмежень встановлювати цінові обмеження на ринку електроенергії на постійній основі, можливість імпорту електроенергії з Білорусії, що також може завдати шкоду українським виробникам, а мені це болить, та вугільній галузі, оскільки там ціна нижча. Такий підхід повністю порушує зобов'язання України в рамках Угоди про асоціацію та Третього енергопакету. Це моє таке мнение. Я дякую, що я можу вам сказати.

То давайте ми, може, будемо надавати все-таки і нехай наші європейські партнери теж дивляться на все це. Тому що ми сьогодні цим самим вводимо нашу вугільну галузь, яка сьогодні... 4 місяць там голодують, я ж кажу, доводимо до того, що наша ціна вугілля буде неспроможна на нашому ринку. Давайте щось будемо робити. Давайте їх модернізувати, вкладати кошти, говорити про те, що, які ми будемо давати компенсатори, а не говорити про те, що ми сьогодні в ручному режимі будемо регулювати ринок електроенергії. Якщо це ринок. А якщо це просто базар, ну, тоді вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам за вашу думку, але пропонують в ручному режимі, щоб обмежувати звідкись доступ електроенергії. Ми це...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, я ж, ми ж Нам пропонують в ручному режимі звідти обмежити. Я цю ідею підтримав: двосторонні договори з Росією давайте обмежимо, але якось захистимо українського споживача.

Таким чином в нас приймається комплексне рішення. Я сподіваюся, що ви не виступите проти пониження тарифів на електроенергію.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто тарифи понижувати не можна, газові також не можна понижувати?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж питаю. Зрозуміло. Спасибі.

Пані Вікторія, ви піднімали руку? Пані Вікторія!

ГРИБ В.О. Так. шановні колеги. Ну, дійсно пан Мороз, він же висловив і мою думку, а саме про те, не можна дивитися тільки на сьогодні, треба дивитися в майбутнє. І ми сьогоднішніми діями короткостроковими, ми просто ставимо великий хрест на об'єднанні з енергосистемою Європи. І це для України буде нести дуже багато ризиків.

Я нічого не пропоную зараз з того приводу, щоб ми не приймали той законопроект, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГРИБ В.О. Я тільки про те, давайте виконувати зобов'язання. Якщо в нас є зобов'язання погоджувати це з Європейською комісією, то я вас дуже прошу, щоб ми не порушували зобов'язання, які підписав Президент України пан Зеленський.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Пане Андрію, я розумію ситуацію хоча б математично, да. І я розумію, що треба, ну, в яких рамках ми працюємо. Я єдине, перше можу сказати одне – в нас ринок не запрацював і не запрацює до тих пір, поки не буде вирішено два принципових питання – це інтеграція з європейською системою, щоб ми зрозуміли, а яка ж вона насправді та ринкова ціна, бо без цього ми не зрозуміємо просто. Тим більше, коли я слухаю вас, ну, логіку, особливо по бурштину, сприймаю. Читаю я того ж самого пана Плачкова або представників ДТЕК, вони по-іншому аналізують там ринок цей суміжний,

хто там у нас, Словаччина, Польща, Угорщина... Але це перше. Це вже ми не зробили, на превеликий жаль.

Але друга величезна біда, давайте будемо реалістами, - це перехресне субсидіювання. У нас всі ці реформи, так звані, да, пані Вікторія, ми ж починали їх 5 років тому, одне з головних завдань було ліквідація практична перехресного субсидіювання. Тобто ціни на електроенергію для населення і для промисловості мали би вирівнятися давно. На превеликий жаль, у нас цього не відбувається, більше того, у нас цей розрив збільшився, правда, пане Андрію, тому що він більше став на багато, ніж 5 років тому.

І я до всіх нас, до вас, шановний колего, звертаюся. От місяць тому, коли у нас була чудова нагода поговорити з керівником Національної комісії з енергетики регулювання пані Кривенко, ви не пригадуєте, що вона вголос сміливо сказала: друзі, ціна на електроенергію – це те, що сьогодні, на превеликий жаль... І вона ж не побоялася тоді як незалежний регулятор сказати: давайте шукати можливість, як ліквідувати все це. Ну, ми ніхто не звернули на той момент. Більше того, дали їй виступити 5 хвилин, розумієте. А це головний орган, ну не ми... Розумієте, ми депутати, ну вони знають в 100 разів більше про цю модель.

І тепер я задаю вас питання. От ви кажете: давайте ми там на 10 відсотків. А чому 10, а не 15? Є розрахунки хоча б якісь?

Друге. Ми говоримо про необхідність реалізації інвестиційних проектів по інтеграції і по ставках, там якісь моделюється, я ж там знаю, теж робота іде. А як в умовах обмежених цих, ручного регулювання цін прорахувати інвестиційну складову, привабливість цих проектів? Я чую Прем'єра, він перше, що заявив, Прем'єр... Ви ж за нього голосували, не я, я не голосував. Він заявив, що ми прихильники однозначно ринкових цін. І він це і зараз заявляє. Тому в цій ситуації вам не здається, що ви боїтеся прийняти, ну, непопулярне рішення, і саме тому ідете на політичні поступки. Бо мене дуже лякає поява сьогодні в брюссельських газетах, ви знаєте, да, я не хочу вас ображати, але з вашим прізвищем, там з іншим, з вашим фото статті, що ми

самі собі підрубуємо політичну ситуацію, бо ми їдемо туди вимагати санкцій, продовження санкцій до них, а в той же час відкриваємо імпорт електроенергії з Росії, ну, і з Білорусії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну послушайте, ну, ми ж розуміємо, що Білорусь, ну, розумієте, ну, ми вже відкрили. І я тому, ще раз, на превеликий жаль, ми свого часу не зайнялися економікою, сьогодні я відчуваю, що ми вже заручники, ну, дуже серйозної політичної проблеми.

Друзі, задумайтесь про те, що я сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

З приводу публікацій мене в газетах, на щастя, в мене є великий друг, який тут стоїть, тому публікацій про мене буде багато. Але моя доля тут така, що ми мусимо думати про... не про крупні монополії, а про державні інтереси і щоби демонополізувати ринок – це складно, тому що монополії будуть впиратися двома руками і двома ногами, будуть використовувати всі свої, не знаю, мільйони, мільярди для того, щоб цього не допускати. Але така моя ноша, якщо я за це взявся, я спокійно до цього відношуся. Тому я думаю, що в даному випадку, повторюсь, ми за те, щоби не допустити двосторонніх договорів з Російською Федерацією. Я сподіваюсь, що ви це підтримаєте.

Але, якщо ми вважаємо Білорусь недружньою, поганою країною, наша Об'єднана енергетична система синхронізована з трьома: Росія, Білорусь і Молдова. Білорусь тоді, на чийсь думку, може бути недружня, а в Молдові електроенергія виробляється в Придністров'ї на електростанції на газу, який поставляє "Газпром" і власником там є "Інтер РАО". Значить, і тоді можна і Молдову також закрити. Таким чином, у нас виявляється унікальний ринок, де одна компанія володіє більшу частину, а з різних політичних причин...

(Загальна дискусія)

Пане Михайло, ви можете не перебивати?

Атомна електростанція направляється на потреби населення і на потреби "зелених", щоби погасити їхні тарифи. Тому в ринку вони участь не беруть, в ринку бере участь теплова генерація, а там 80 відсотків в одній компанії. Ці всі обмежені, "Енергоатом" на 90 відсотків обмежений.

Тому в даному випадку мова просто йде - конкуренція чи монополія і як ми повинні знайти збалансоване рішення в цій ситуації. До речі, хочу навести приклад, згадувалися кабальні газові контракти. Я не впевнений, що Юлія Володимирівна Тимошенко підписала саме кабальні газові контракти. Вона старалася в складній ситуації, як було. І я хочу навести інший приклад.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я хочу навести інший приклад, який був зроблений Юлією Володимирівною Тимошенко, я вважаю, що правильний приклад, це було ринок нафтопродуктів, де у нас також виникали дефіцити. В 2005 році...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ми що тут, про Тимошенко говоримо? Ви вже зовсім... В яку тему ви йдете?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам говорю про приклади демонополізації. Я хочу завершити приклад.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Слухайте, ви голова комітету!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я доповідач по законопроекту.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ви себе контролюйте, що ви говорите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я доповідач по законопроекту. Пане Михайле, заспокойтесь!

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Так це яке має відношення до теми?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дослухайте і зрозумієте. В 2005 році парламентом за ініціативою Юлії Володимирівни Тимошенко була знято імпордне мито на нафтопродукти. І у нас в країну пішли імпортні нафтопродукти, конкуренція виросла, споживач від цього виграв, якість краща, ціна так не росте. Тепер у нас дозволено імпорт нафтопродуктів з різних напрямків, це відкритий конкурентний ринок. Сьогодні він так і працює. Тому тут питання просте: як ми відносимося до конкуренції і до монополізації ринку.

Юлій Якович, бачу, ви піднімаєте.

ІОФФЕ Ю.Я. Я хотел бы понизить градус нашей дискуссии, нагадавши, всім, я думаю, що всі фахові... по очах можна побачити, що всі фахівці в галузі енергетики, і нагадати три позиції, навколо яких ми сперечаємося.

Перше. Ми кажемо про об'єднання з європейською системою, це дуже добре, но ми должны розуміти, що всі теплові електростанції, ТЕС і ТЕЦ, не працюють в Європі так, як працюємо ми. Вони працюють там, де спалюють газ, вони працюють на парогазових турбінах, КПД в яких на 35 відсотків більше, у них жодної турбіни, щоб так спалювали газ, як ми, нема.

І по-друге, жодної нема електростанції на вугіллі, яка б працювала, спалюючи у вугільну пудру, вони працюють на кип'ячому слое низькотемпературному. Це теж дешевше набагато.

І інше, от щоб ми оце от зараз ми тут сперечаємось. Я звертаю вашу увагу, що ми втратили вугілля марки "А".... Це, яке спалюється зовсім, не буду читати вам лекцію, ви це знаєте, вижу по очах, багато, що їх технологія спалювання різна. А половина у нас і ТЕС і ТЕЦ працює именно в групі А і

Т. І ми його завозимо з-за кордону і всі мовчать про це. І до наших шахтарів це не має жодного зараз відношення, тому що на тих електростанціях і на тих ТЕС неможливо спалити вугілля "Г", і це дуже велика реконструкція.

Тому, коли ми зараз тут сперечаємося, надо це покласти, як кажуть, економічні аргументи, що вигідно нам, що вигідно промисловості і людям. Знаєте, я вам хочу нагадати слова Черчилля в Фултоні, коли він вже не був прем'єр-міністром після Великої Вітчизняної війни він сказав, що в Англії не має постійних ворогів і постійних друзів, в Англії є постійні інтереси. Хорошо, коли ми, знаходячись, як кажуть, в головному законодавчому органі країни, були добавили до цього, що сказав Черчилль, ще інтереси наших людей і все. І вокруг цього надо вести дискусію, а не кричать один на одного, і подивитися, як це вплине на нашу промисловість, економіку і людей. Я пропоную навколо цього вести дебати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

(Загальна дискусія)

ІОФФЕ Ю.Я. Я про це казав, що 33 шахти державні, 5 не працюють і є... і інші стануть при такому відношенні уряду до них. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Вікторович, на Луганській ТЕС дійсно є проблема і там є питання, щоб вугілля їхало саме з російської території, там компанія має свою шахту, правильно? І ми всі... Юлій Якович, Юлій Якович, я думаю, що... Давайте ще, думаю, що ми там 10-15 хвилин і ми закінчимо. Я думаю, що ми всі бажаємо, щоб вугілля на Луганську ТЕС нарешті поїхало, навіть якщо вони йдуть з Російської Федерації. Тому що це в наших...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там залізниця є. Тому що це в наших...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, ну...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, ви Давайте в Луганську

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, ну, можете просто... хочете сказати, давайте після мене скажете ви. Добре?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Хорошо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я думаю, що якщо на Луганську ТЕС вугілля їде з Росії, то в тому немає катастрофи, нам головне, щоб там була електроенергія і...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Добре.

Анна Скороход, прошу.

СКОРОХОД А.К. Ми всі забули про статтю 66, яка говорить нам про двосторонні договори. В мене є пропозиція внести туди правку в пункт 2, підпункт 2, він на сьогодні звучить так: "Учасники ринку мають право продавати імпортовану електричну енергію за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього закону підлягають обов'язковому продажу на ринку на добу наперед". Я пропоную викласти його в наступній редакції: "Учасники ринку мають право продавати імпортовану електричну енергію, окрім електроенергії з території країни-агресора або підприємства,

кінцевий бенефіціарний власник якого є громадянином чи юридичною особою країни-агресора, за двосторонніми договорами, крім обсягів, які відповідно до норм цього закону підлягають обов'язковому продажу на ринку на добу наперед." Таким чином ми уникнемо всіх дискусій, які на сьогодні виникають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, практично, по суті, в нас те саме пропонується. Ми повертаємо попередню правку і виділяємо з неї "Республіку Білорусь", звідки ми якби дозволяємо.

Прошу, в нас ще є народний депутат, народний депутат заступник голови Комітету з економічної політики і підприємництва Дмитро Кисилевський. Прошу, якщо у вас є свої думки з цього приводу.

Дякую.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Да. Доброго дня.

_____. Якщо можна, мікрофон трошки ближче.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Доброго дня, колеги. Я є заступником голови Комітету з питань економічного розвитку, тому я буду говорити про позицію споживачів електроенергії, від ціни якої якраз і залежить той економічний розвиток, який ми розглядаємо у своєму комітеті.

Сьогодні тут багато казали про ринок електроенергії. Так, на мою думку і на думку членів нашого комітету, це є одна з найбільших профанацій, яка траплялася в історії України, тому що ринок розуміє під собою конкуренцію і в даному випадку конкуренцію постачальників, виробників електроенергії. А ми створили ринок, ну, не ми, до нас створили ринок, який забезпечив дуже високу конкуренцію споживачів і абсолютно відсутність конкуренції виробників електроенергії. Ми всі розуміємо, що "Енергоатом" і "Укргідро" - виробники найдешевшої електроенергії, вони

фактично забрані з ринку і у непобутових споживачів немає можливості на пряму чи якимось іншим чином купити електроенергію, яку виробляє "Енергоатом" і "Укргідро", яка за своєю собівартістю є значно дешевшою. Всі непобутові споживачі сидять в тому сегменті ринку, який контролюється тепловою генерацією. В цій тепловій генерації, ми розуміємо, 80 відсотків генерації здійснює одна всіма дуже любима в цій залі компанія, кожен по-різному її любить, але тим не менше.

Тому, коли ми кажемо про те, що дозволяти чи не дозволяти двосторонні договори з іншими компаніями, насправді мова йде лише про одне, якщо ми двосторонні договори дозволяємо, це означає, що український споживач отримує можливість купити електроенергію дешевше в іншому місці. Якщо ми двосторонні договори не дозволяємо, ми говоримо споживачу, що він купить електроенергію чи то російську, чи то білоруську на ринку на добу наперед в тому сегменті, де маркетмейкером є тепла генерація, тобто купить її по тій ціні, яку встановить найбільший український виробник. Тобто мова... Зауважте, в жодному з цих законопроектів не забороняється імпорт з Росії, в жодному. Мова йде про те, щоб заборонити тільки двосторонні договори. Тобто ви у споживачів забираєте можливість купити електроенергію на пряму там, де дешевше. Тобто ви обмежуєте споживача у його можливості в конкурентних умовах купити електричну енергію. Ось про що, власне, йде мова. І на мою думку, можливість споживача купити доступну електричну енергію насправді є питанням національної безпеки, а не те викривлене питання національної безпеки, яке шановні автори подали в першому законопроекті, що торгівля електроенергією з Росією чи з Білорусією є чомусь питанням національної безпеки. З 15-го року...

_____. Можна питання? Чого ми купуємо з Росії, а атомні блоки зупиняємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми атомні блоки не зупиняємо, і в Росії ми всі не купуємо. Пані Анна, ви знаєте, що...*(Загальна дискусія)*

Пане Михайло! Пане Дмитро! Давайте я дам відповідь на питання.

З 2015 року у нас діяла інша модель ринку, де держава через енергоринок сама забезпечувала продажі цих електроенергії. Ви в законі в квітні 17-го року змінили цю модель ринку, сьогодні держава не поставляє всім електроенергію, сьогодні держава сказала: виходьте самі на ринок, шукайте електроенергію і купуйте її. Ось компаній і пішли шукати. Якщо ми можемо повернутися до попередньої моделі, де держава все буде визначати, то давайте пропонувати і будемо це розглядати тоді. В даному випадку модель ринку змінена не нами, ми з нею вже зустрілися, коли цей новий ринок наступив, і новий ринок говорить шукайте всі на ринку.

Є ще з цього приводу якісь думки? Андрій. Пан Андрій, прошу.

_____. У мене якби є технічна одна поправка. Враховуючи законопроект 2233, який ми сьогодні підтримали на комітеті, я можу це внести якби в окрему правку і можемо, якщо це ви вважаєте технічною правкою, можемо зараз погодити, до "Прикінцевих положень", оскільки ми не даємо право регулятору встановлювати граничні ціни на ринку на добу наперед внутрішньодобовому та балансуєчому ринку по 2233, то я би дописав в "Прикінцевих положеннях" фразу щось по типу: "за винятком встановлення регулятором таких граничних цін", - і далі по тексту. Тобто щоб моменти, коли регулятор все-таки скористається цим правом і встановить такі ціни, щоб перевагу мали рішення регулятора, а не закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. У мене пропозиція така редакційна. Тимчасово до прийняття рішення регулятором встановлюються такі-то обмеження, до прийняття окремого рішення регулятором тимчасово. Підходить так?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже їхні повноваження. Ми все-таки будемо регулятору давати повноваження.

Пані Вікторія, прошу вас.

_____. Колеги, я би хотіла також звернути вашу увагу на те, що Україна зараз є підписантом міжнародних договорів, Паризької декларації, там, де є обмеження, і там, де ми відходимо вже від використання. А там, де не відходимо від використання вугілля, ще чогось, то там ми сплачуємо, я маю на увазі виробники, вони сплачують екологічний податок і все інше. Тобто ми спрямовуємо Україну до енергоринку, тому що дійсно там люди думають і про здоров'я нації, і вони думають про багато речей і вони говорять: "Так, електроенергія не може бути дешевою". Але нам потрібно отут якраз і дивитися. Якщо ми зараз будемо надавати можливість заходити компаніям, які не мають цих обмежень, то ми вже якраз нашого українського виробника ставимо в неконкурентне середовище. Давайте тоді розглядати всі ті речі разом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

З цього приводу я хочу сказати таке. В мене тиждень тому була зустріч з заступником міністра закордонних справ Угорщини. Його ідея була в тому, що: "А давайте ви один свій атомний блок виведете на наш ринок?" Я йому кажу: "Але ж це для вас буде імпортна електроенергія?". Він каже: "Нічого, нам це підходить. Ми хочемо дешеві енергоресурси, щоб наша економіка могла виробляти товари з високою доданою вартістю, щоб підприємства розвивалися і була економіка. Нам таке підходить".

Тому багато економік і мудрих країн борються за дешеві енергоносії, щоб це було в рамках енергетичних безпек. Окрім того, якщо ви говорите про

підтримку, екологічні вимоги, я хочу сказати, що в нас податок на викиди CO₂ сьогодні в 20-40 разів нижче, ніж в Європі. Рента на вугілля у нас на сьогоднішній день 0,75 відсотків – це практично можна заокруглити з нулем. Ми підтримуємо вугільну галузь, в тому числі і приватні вугільні шахти найбільше, тому що 90 відсотків вугілля на сьогоднішній день – це приватні шахти, приватний бізнес.

Тому не можна сказати, що ми включили якийсь несприятливий режим. Але ми маємо збалансувати інтереси, у нас економіка теж має отримувати конкурентну ціну.

_____. Збалансувати інтереси, я з вами погоджуюсь. Але ми повинні також думати про українського виробника, який на сьогоднішній день дає можливість заробляти нашим громадянам кошти і дає робочі місця, щоб вони не їхали за кордон, бо ми просто втрачаємо сьогодні націю. Це, по-перше.

По-друге, колеги, коли ми говоримо знову ж таки про конкуренцію, то потрібно, можливо, захищатися або якимось податками, і ви пропонували, пане Андрію, да. І сьогодні от, дивіться, ми тільки вчора мали круглий стіл, там, де мова йшла безпосередньо про альтернативну енергетику. Ми говорили про те, що альтернативну енергетику треба розвивати в Україні. Пане Андрію, я якраз до вас, якщо можна. Так ось, якщо ми сьогодні вашим законопроектом, який ви пропонуєте... А можна ще підняти питання, бо ви дуже голосно говорите про те, що, так, ви пропонуєте зараз скасувати ті подвійні договори безпосередньо з Росією, але ви також нам пропонуєте якісь зміни до того, щоб вже ставити якийсь кеп сьогодні на альтернативну, "зелену", енергетику чи я помиляюсь. Там є щось про те?

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

_____. Тобто ми знову порушуємо правила гри на ринку.

КУЧЕРЕНКО О.Ю В мене єдине питання. Скажіть, а що з цього приводу каже Європейський банк реконструкцій і розвитку, "Укргазбанк" і інші банки, які... Так їх запитував хтось?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, давайте... З цього приводу їхніх коментарів в даному випадку не надходило. Ми з ними ведемо дискусію, в них є по якихось питаннях спільне бачення, по якихось питаннях окреме. Спасибі.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можна! Давайте вже... Ви вже отримали сьогодні своє слово, будьте... тримайте себе в рамках, будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можна! Не можна! Ви задаєте питання, у вас буде серія довгих питань. Давайте народні депутати спочатку виступлять...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народні депутати спочатку виступлять, ви мене не почули?

Народні депутати, є ще в когось бажання виступити?

_____. Колеги, я хочу сказати, що вчора на круглому столі пан Андрій сказав, що він обіцяє тиждень або два тижні він не буде вносити жодних змін до законопроектів, які будуть стосуватися

безпосередньо "зеленої" енергетики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. "Зелених" тарифів. Ми "зелені" тарифи сьогодні не міняємо і це...

_____. А, тобто ми "зелену" енергетику міняємо, а "зелені" тарифи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. "Зелені" тарифи зберігаються і всі працюють далі по затверджених "зелених" тарифах.

Пан Дмитро. Прошу, пан Дмитро.

_____. Дуже дякую.

Шановні колеги, до всіх ставлюся з повагою, але якщо ми вже почали з наших громадян, які виїжджають, так я хочу всіх поставити до відома, що я представник міста Дніпро, я думаю, всі знають про такий завод імені Петровського, який вже зупинився, і завод імені Дзержинського, наступний - завод коксохім, 15 тисяч громадян, які поїдуть на заробітки, і це наслідки нашого енергоринку. Так ми кого підтримуємо одного монополіста, який володіє 80 відсотків всієї монополії...

_____. І ренту піднімуть.

_____. І ренту піднімуть. Я вам кажу те, що є на сьогодні. Так кого ми підтримуємо: населення, підприємство країни чи ми підтримуємо монополіста?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Захарчук, яке у вас є питання нагальне і болюче?

ЗАХАРЧУК О. У мене є питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одне тільки, домовились?

ЗАХАРЧУК О. Да, одне тільки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЗАХАРЧУК О. Я ж не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Одне питання.

ЗАХАРЧУК О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, готовий відповідати. Готовий відповідати.

ЗАХАРЧУК О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви задали питання?

ЗАХАРЧУК О. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер я відповідаю. На сьогоднішній день... 1 і 9 травня було два дні унікальних в Україні, коли обмежували видобуток "Енергоатому", тому що "зелена" енергетика видавала електроенергію, а попит був низький. "Енергоатом" на 50 копійок обмежували, електроенергію по 5 гривень забирали, систему купували. Хто за це все платив? Звичайно ж, споживачі.

У вересні було вже 10 чи 12 днів, коли вугільну генерацію теплову частково обмежували. Є блок 200 мегават, кажуть: "А ми з нього беремо 150

мегават в систему". Вугілля спалюється, блок працює, але беруть у нього не 200, а 150.

І ми розуміємо, що це, якщо ми говоримо про шахтарів, то фактично це забирають виробіток і гроші, які можуть заплачені шахтарями, ми це розуміємо. Тому в даному випадку були проведені технічні дискусії і обговорення з відповідними спеціалістами. І я запитав: "Що впливає на ринок? Мала розосереджена генерація – це корисно чи шкідливо?" Кажуть: "Це корисно". Якщо мала генерація наближена до споживача, це корисно.

Гігантські станції, які там майже найбільші в Європі, в Європі такі станції не будують, а у нас такі можуть будуватися або збудувалися, наносять технічну шкоду системі? Кажуть: "Да, від них є проблема". Тому звідси і було визначено величину 150 мегават, виходячи з пояснень технічних спеціалістів, як це впливає на систему.

Спасибі. Я сподіваюсь, що на ваше питання я відповів. А домовлялися про одне питання. Ви домовлялися, що у вас питання, на яке я відповім? Все, спасибі. Спасибі.

ВОЙЦІЦЬКА В.М. Пане Андрію, можна?

Україна має зобов'язання підвищити використання "зеленої" енергетики до 30 відсотків. Сьогодні у нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, ну, говорить ваша колега...

ВОЙЦІЦЬКА В.М. 3 відсотки в Україні альтернативної енергії. І ми говоримо про те, що ми когось ще хочемо обмежувати? Замість того, щоб, дійсно, промотувати і українських, і закордонних зараз інвесторів, щоб вони вкладали в цю галузь, ви просто ставите хрест на розвитку альтернативної енергетики в Україні.

_____. Пані Вікторія, я чудово підтримую відновлювальну

енергетику, в тому числі і сонячну. Але треба виходити ще з реалій, які в даний момент є, і не ламати всіх через коліно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Можна, я тоді ремарку? Шановні друзі, це складне питання і, безумовно, дали... Це була величезна помилка. Я просто можу вам сказати. 5 років тому так само в цьому комітеті сиділи наші з вами попередники, да, пані, Войціцька, які так само під гарними гаслами прийняли оцю дурню про цей "зелений" тариф, розумієте? А ми зараз з вами розгрібаємо, але теж під гаслами дуже потужними.

_____. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ключова приймали. Ви приймали в 14-му році. І так само про енергоринок, коли попереджали 3 роки тому.

_____. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Навіщо ви даєте слово гостям? Тоді всім давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, будь ласка! Все, тишина. Ми давали слово. *(Шум у залі)*

_____. Шановні колеги, я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, бачу, народний депутат ще. Прошу.

ПИВОВАРОВ Є.П. Дякую.

Стосовно ринку, стосовно "зелених" і стосовно суті, для цього ми це все робимо. Дійсно, ви сказали правильно, що до 2035 року ми маємо 25 відсотків, до 30 мати альтернативної. І це, дійсно, так, атомна та вітро, та

сонячна енергія. Але якщо взяти структуру сьогоdnішнього ринку, то південь нашої країни перенасичений вже "зеленою" енергією. Із-за цього, якщо взяти Запорізьку атомну станцію, то вона змушена сьогодні закривати енергоблок так як сьогодні виробляється "зеленої" електроенергії більше, чим потрібно. А оскільки цей контр замкнутий, то вона просто іде по колу і ніякої не має сьогодні функції. Ми маємо думати про - перше, - як збалансувати цей ринок. На жаль, держава змушена була видавати ці теушки на включення цих станцій згідно законодавства. І сьогодні немає простого рішення, сьогодні не буде так, що ми знайдемо оптимальне рішення, його просто немає. Ми, на жаль, із-за кон'юнктурностей, із-за відсутності здорового сенсу раніше ми вимушені сьогодні діяти всупереч, мабуть, логіки та економіки.

І по-друге, стосовно євроінтеграції, стосовно Росії і... так само. Давайте будемо думати економічними категоріями, і перше – це споживач і зниження ціни для промисловості. Угорщина, правильно сказали: віддайте нам атомний блок - і ми запустимо його на ринок. Так давайте ми підвищимо на вільному ринку присутність атомної електроенергії не 56 відсотків для споживачів та для покриття "зеленої" енергетики, котра, на жаль, сьогодні на півдні, вона нефункціональна, а вона вся у замкнутому контурі і не потрапляє, там немає споживача, а давайте запустимо атомщиків до вільного ринку, де, ви правильно сказали, на жаль, сьогодні панує тепло та гідроенергетика. І ми розуміємо, що тут теж питання в ньому немає, просто відповіді із-за чого - шахтарі. І держава має думати про те, щоб дати їм роботу, тому що, якщо ми не витримаємо цей ланцюжок, то ми не зможемо їх загрузити роботою, а це цілі регіони.

Тому, шановні колеги, я за здоровий сенс і я за економічні розрахунки, ми маємо ці розрахунки. І дуже прошу вас, ми дійсно, ми на комітеті, давайте мати елементарну етику і шукати рішення, а не закидати лозунги.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі. Спасибі.

_____. Правильно. Євгене Павловичу, я погоджуюся з приводу шахтарів і шахтарі – це якраз теплогенерація. Якщо ми хочемо допомогти шахтарям, то треба допомагати також теплогенерації.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам.

Я ще також хочу сказати, що з тієї інформації, яку ми отримали, була ініціатива відповідної компанії через ЕВА, щоб зробити звернення ЕВА щодо заборони відповідного імпорту електроенергії, але 3 компанії виступили проти, заблокували, фактично наклали вето, це: "АрселорМіттал Кривий Ріг", "Інтерпайп" і "Енергетичні ресурси України". І те, що пише "Інтерпайп", що, на жаль, після введення нової... Те, що пише "АрселорМіттал Кривий Ріг" – це найбільший іноземний інвестор і фактично найбільший споживач пише, що після нової моделі ринку зростання цін біля 20 відсотків. І на сьогодні його завод в Кривому Розі платить за електроенергію на 5-15 відсотків дорожче, ніж інші його заводи в європейських країнах та інших країнах.

Тому я думаю, що в даному випадку ми готові підтримувати і українських виробників, але так, щоб балансувати і знаходити компроміс у питаннях конкуренції, тому що конкурентний ринок - це дійсно важливо. Якщо це вже вільний, конкурентний, то має бути конкурентний ринок. Але, наголошую ще раз, ми сьогодні обговорюємо, щоб якраз заборонити двохсторонні контракти з Російською Федерацією і зняти це питання, і зрозуміти, що їх немає, є лише з Білорусією.

Тому, виходячи з цього... Сергій, прошу, да.

НАГОРНЯК С.В. Доброго дня! Нагорняк Сергій. Я хотів би підсумувати.

Ми сьогодні витратили кілька годин часу для обговорення цього

законопроекту. Так я думаю, що нам цей турборежим не завжди він йде корисним, да, ми поспіхом прийняли правку номер вісім, тепер намагаємося відмотати плівку назад. Я за конкуренцію, але за такі послідовні якісь рішення, тому що ми сьогодні дозволили - завтра забороняємо знову ж таки. І ми з колегами повернулися... Ну, конкуренція - це добре. Насправді я не проти, щоб ми закуповували електроенергію з у Білорусі. Але ми повернулися з колегами нещодавно з Берліну якраз з форуму і там питання якраз "зеленої" енергетики стоїть пріоритетним питанням. І питання якраз "зелена" енергетика децентралізована, вона йде у невеликих домогосподарствах, ми маємо підтримувати це питання для того, аби були не монополісти, які великі, мають потужні станції по 150 мегават, які мають потужні станції по 150 мегават, які неефективні. Ми розуміємо, що генерується електроенергія, в той час коли вона не зовсім у день використовується, то я думаю, ми маємо все-таки "зелену" енергетику також підтримувати, але якесь знайти розумне рішення і не робити поспішних рішень, щоб потім знову не відмотувати плівку назад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Ми обговорили сьогодні всі аспекти цього законопроекту. Тому думаю, що нам потрібно прийняти відповідне рішення і по двосторонніх контрактах з Росією.

Тому я думаю, що ми можемо переходити до голосування. З урахуванням цієї правки, яку я зачитував, і цієї правки, яка була запропонована, щоб ті максимальні обмеження носили тимчасовий характер до відповідного нового рішення НКРЕКП, прошу підтримати відповідний законопроект. Включення в порядок денний за основу і в цілому. За основу і в цілому. *(Загальна дискусія)*

Спасибі. Дякую.

В нас ще одне питання порядку денного сьогодні.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ми ж домовились, що по законопроекту Тимошенко, Кучеренко - остаточна правка

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, домовилися, да, да.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я з вашого дозволу зачитаю. Зачитати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачитайте.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну, ми ж відклали для того, щоб я вніс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, якщо є готово, зачитайте зараз.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Друзі, аналогічний законопроект Кучеренка-Тимошенко, з вашого дозволу. Для протоколу формулюється пункт наступним чином: "Увесь обсяг електричної енергії, імпортованої з держав, що не є сторонами Енергетичного співтовариства, продається виключно на ринку на добу вперед та балансуєчному ринку". Тобто так, як воно було до того.

І останнє. Колеги, ми дійсно сьогодні по електроенергії, і тут дуже багато правильних речей про те, що треба купляти там, де дешевше, а чому ми газ не купляємо там, де дешевше, не задавали питання? А стосовно рентабельності нашого монополіста, який заплатив вже з наших з вами грошей там по 100 мільярдів податків, чому ми на це питання не звертаємо?

Я в цій ситуації, пане Андрій, для повної толерантності, бо питання складне, 1,5 місяця ви не виносите чомусь на порядок денний законопроект Тимошенко-Кучеренка про обмеження рентабельності нашої нафтогазової компанії, вже 1,5 місяці. Чому? Навіщо ви робите це? Я вас дуже прошу, давайте ми на рівному місці не створювати напругу, там, де воно непотрібно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...стосується газу, є рішення Стокгольмського арбітражу, і НАК "Нафтогаз" його готовий виконувати, де по зниженій ціні можна, відповідно до рішення купувати 5 мільярдів кубів в Росії. І з 1 березня минулого року НАК "Нафтогаз" був готовий купувати цей газ і виконувати рішення Стокгольмського арбітражу. Тому в нас тут підхід достатньо такий послідовний, конструктивний. Спасибі.

За ваш законопроект тоді також проголосуємо. Хто за це, щоби підтримати комітетом законопроект Олексія Юрійовича Кучеренка, прошу визначатися. *(Загальна дискусія)*

Розділ "Різне". В нас є сьогодні розділ "Різне"? Закон про житлово-комунальні послуги. Олексій Юрійович Кучеренко доповідає.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Друзі, я спробую швидко пояснити суть законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення державного контролю (нагляду) в сфері житлово-комунального господарства. Автор є ваш покірний слуга Олексій Кучеренко.

Я вже оголошував вам, не приховую, цей законопроект розроблений міністерством, який пройшов погодження, але просто у зв'язку із зміною уряду я цей законопроект за домовленістю з керівництвом міністерства, яке по-новому називається Мінрозбудови громад та територій, я вніс для чого? Пояснюю - тому що вакуум повний сьогодні в системі державного контролю і нагляду, в сфері житлово-комунального господарства.

Не знаю чи відчуваєте ви на собі, чи ні, функції: позабирали частину, частину поліквідовували і людям по суті справи нема куди звертатися. Ми всі за споживачів. Запитайте своїх виборців-споживачів, куди ж їм звертатися, коли... (бачите, он техніка напруга не витримує). Ось в чому суть цього законопроекту.

Тому моя пропозиція така, щоб не бути смішним, якщо ця Державна

житлово-комунальна інспекція, яку я мав досвід створення у 2008 році і яка дуже швидко показала свою ефективність, якщо уряд не заперечує, підтримує, ви приймайте політичне рішення. Без позиції уряду вона, власне кажучи, не пройде через зал. Якщо ні, ну, визначайтеся тоді, ніяких образ не буде. Самі будете пояснювати споживачам, хто за що відповідає в цій країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Спасибі.

Є запитання або думки по цьому законопроекті? Так, прошу.

_____. Якщо можна, це не запитання, це просто маленька теза, якщо ви не будете проти.

Шановний пане голову і шановний пане Юрію, якщо ви плануєте вводити новий орган і те, що ми з вами бачимо, то давайте ми виведемо старі. Лучше два, то есть one in and two out.

Те, що ви сейчас сказали, щоби зробити додатковий державний нагляд щодо ринку ЖКХ. Дивіться, маленька історична пам'ятка. У мене є одне запитання, без всякої політики. Яким чином Радянський Союз збудував все це після війни, після розрухи? І так само, яким чином за 28 років ми довели інфраструктуру до ганебного стану? І сьогодні щодо водопостачання, щодо теплопостачання ми маємо жахливі борги, ми їх накопичуємо, ми вже взяли статистику щодо водоканалів.

І так само один є висновок: це системна проблема ринку, тому що він регулюється не зовсім параметрами, як би це сказати, економічними. І тому я дуже прошу вас, давайте ми за круглим столом з вами приймемо дорожню карту як перезавантажити цей ринок, а потім будемо з вами думати щодо введення нових органів щодо нагляду і... так само.

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, я чую, що ви задасте щире питання, і я

розумію ваше побоювання. Я просто пояснюю, що, як завжди, щоб ми не втратили контроль над ситуацією. Пояснюю: сьогодні 16 жовтня, я, наприклад, не знаю, і отут є радник міністра пані Бабій, яка на цьому не зупиниться, на раднику, вона буде зростати далі. Я не знаю, якою буде система державного тарифного регулювання в сфері ЖКГ, повністю не знаю. Я, на жаль, не думаю, що і пан голова знає.

Я, якщо ви пригадуєте, коли у нас з вами в гостях була міністр Бабак, я просив її найближчим часом прийти до нас на дуже серйозну розмову, бо без міністра цього діалог не треба вести. На цю розмову обов'язково запросити стейкхолдерів, розумієте, щоб не було повторення сьогоднішньої ситуації. Водоканали, тепломережі, керуючі компанії, ОСББ, споживача, газовиків тощо. І сидіти стільки, скільки треба, але вийти з відповіддю на якийсь принциповий момент. Пройшло півтора місяці – нема ні того, ні того, але, дивіться, оголошено урядом і міністром, що вони децентралізують процес і передають повноваження повністю на міста. Я беруся стверджувати, що, на жаль, тарифна політика останні всі роки, вона витратна. Амортизується інфраструктура, готує мережі, будинки, внутрішньобудинкові, потім все це закладається в тариф, вивалюється у вигляді так званого економічно обґрунтованого тарифу, далі споживач не може це платити.

І, до речі, зверніть увагу, ми самі собі підрубуюмо сук, якби споживач платив менше за комуналку, то, може, він би більше за електроенергію міг платити і там би сидів... вугілля, ядерка сиділа і все. Ми втратили повністю контроль, тому я пропоную зробити перший крок на рівні першого читання, розумієте, якщо їм буде потрібно це, тоді хай запускають цю інспекцію, бо вона тільки контроль може контролювати тарифи. Якщо їм цього непотрібно, відкрутимо назад, хай пропонують якусь іншу модель. Єдине, я від цього відсторонююсь і кажу: друзі, ви самі далі рухайтесь без мене. Ось моя логіка до вас, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Вікторович, прошу.

МОРОЗ В.В. Андрій Михайловичу, дякую, що надали слово.

Я просто поки звертаюся до Олексія Юрійовича, до вас, я вже не знаю, в які двері мені сьогодні стучать, я по питанням "Різного". Я вже колись казав на першій нашій такій нараді, що місто Мар'янка, місто Красногорівка, шостий рік поспіль заходять в опалювальний сезон зовсім без газу, тому що там газові котельні і там індивідуальні газові котли. Ми як альтернативу, я працював ще у урядом в 15-му році, приїздив сюди, спав під кабінетом Яценюка, коли прийняли рішення надавати 3 тисячі 600 кіловат по 90 копійок. Сьогодні, на жаль, і цю альтернативу в сенсі 600 кіловат убрали з усіх міст.

Я хочу або в протокол записати, але щоб комітет звернувся до пані Бабак. Я сьогодні піду до неї і скажу: люди входять у зиму на кочегарках і на буржуйках, і тому єдина альтернатива в них сьогодні, в Мар'янці, в Красногорівці, а це біля 15 тисяч людей, які опалюються за счет електроенергії. І тому це надзвичайний стан, це просто ми не звертаємо уваги. Я кажу: чому убрали 600 кіловат? Кажуть, щоб змусити людей до енергоефективності. Ну, це міста, які знаходяться на лінії розмежування, в постійній війні. Я прошу, тут є журналісти, є і спільнота, є і наш комітет: якщо ми не розглянемо, давайте звернемося, запишіть, будь ласка, в протоколи. Я ж кажу, я не можу їхати сьогодні на свій округ, бо шахтарі уже чотири місяці не мають зарплатні, а люди, 15 тисяч, шостий рік ходять без опалення.

Андрій Михайлович, я дуже вас прошу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Вікторович, я вас почув. Як бачимо, хочемо ми того чи не хочемо, це не залежить від того, ми хороші чи погані, ми знову приходимо до того, що споживач хоче дешевшої електроенергії, і у вашому випадку це та ж сама історія...

МОРОЗ В.В. Ну, да, я просто кажу, добавте хоча б цим містам цих 600 кіловат, вони зачиняють двері в усіх кімнатах і гріються в одній кімнаті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас розумію.

МОРОЗ В.В. І тут немає альтернативи зовсім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як бачите, ми стратегічно цю проблему розуміємо і ми ...

МОРОЗ В.В. Ви колись обіцяли провести от комітет десь на виїзді, давайте його зробимо, і побачите, як на "буржуйках" у ХХІ віці топиться там у людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я готовий, запропонуйте дату...

МОРОЗ В.В. Я знаю, що ви...

Я знаю, що ви поїдете.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине що, як ми тут можемо допомогти вирішити цю проблему. От у нас є прямо голова НКРЕКП пані Оксана Кривенко. Скажіть, будь ласка, хто встановлює зараз ліміт на споживання? Це там, де є електрокотли, наскільки я розумію.

МОРОЗ В.В. ... електрокотли, і вони на електрокотлах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто на сьогоднішній день встановлює? Це регулятор?

КРИВЕНКО О. На сьогодні, оскільки у нас вже з новою моделлю

ринку електричної енергії вже немає таких повноважень, що йде формування цін або формування моделей цін, тому це на сьогодні повноваження Кабінету Міністрів України, зокрема, вони можуть внести такі зміни в постанову про покладання спецобов'язків і передбачити всі ці моменти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це може бути вирішення, може бути, що Кабмін приймає ПСО саме по конкретних прифронтових містах, де особливо складна ситуація, і там допомогти

_____. Андрій Михайлович, я дуже прошу вас допомогти в цьому питанні. Це прохання всієї фронтової зони, яка

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це дійсно важливо. Люди, які там живуть...

_____. Від Карлівки до Маріуполя... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я буквально 10 секунд. Зрозумійте, будь ласка, кожне місто згідно з законом мусить мати, колеги, кожне місто згідно з законом мусить мати схему теплопостачання. Це базовий документ, назвіть його "енергетична стратегія", який має бути розроблений фахівцями, затверджений на сесії, скоординований з міністерством і далі діяти виключно згідно з цією схемою. Натомість, оскільки немає жодного контролю, повністю воно відбувається що завгодно, а центр не контролює, бо в нього навіть немає на це повноважень. Зрозумійте, яка біда нас спіткала в результаті псевдоринкових реформ.

_____. *(Не чути)* ...то може бути, тому що йдуть бойові дії, да. То є як... бо там готові переключитись. Пані Вікторія каже, що там по мережах питання. Да, там є по мережах питання постачання газу, но сьогодні

прошу альтернативу, тому що ГРС, сьогодні вона підключена, все, але йдуть військові дії і тому, щоб гірше і не зробити

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, що там в нас є особлива проблема прифронтових територій, їм там дійсно складно. Тому моя думка, що по певній зоні прифронтових територій можна було б прийняти таке спеціальне рішення, там, де для потреб опалення, дати людям електроенергію. Я звернусь з цього приводу до міністра, одного і іншого, щоби через Кабмін вони спробували таке рішення провести.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Зрозуміло.

_____. Дуже дякую.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрію Михайловичу, ще одне питання до "Різного".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми ще не перейшли. Є різні думки. Олексій Юрійович, можливо, ми зробили б таким чином, щоб відправити його на доопрацювання і спільно з колегами, які проявляють ініціативу, обговорити?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто це значить визначити, визнати, що міністерство 3 роки взагалі дурака валяло, вони його визначали. Ну, давайте самі, ви визначаєтеся. Я максимум, що можу вам запропонувати, максимум протягом тижня, а ви не їдьте, будь ласка, в округи, давайте заслухаємо міністра. Давайте закликаємо те, що я кажу, і хай нам дорожню карту, це скажуть. Якщо ні, ще раз, це ваше рішення, друзі. ...опрацьовувати нічого, що я далі буду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Є два варіанти: або поставити просто на голосування, або пропозиція - відправити на доопрацювання. Ну, це ви – ініціатор законопроекту, ви згодні з тим, щоб на доопрацювання?

КРИВЕНКО О.О. Можна думку регулятора? Можна коротко думку регулятора?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, скажіть, регулятор.

КРИВЕНКО О.О. Ми підтримуємо створення такої інспекції повністю і в цілому, але ми пропонуємо розмежувати функції контролю методологічної підтримки, зокрема, контроль, методологічна підтримка, там моніторинг залишити за регулятором, а функції формування тарифів передати всі на місця і також, або під цю інспекцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. От у мене пропозиція, в цій частині, щоби він був такий, який підтримується відповідними міністерствами, можливо, взяти час на доопрацювання, і тоді з урахуванням коментарів доопрацьовану версію винести на комітет? Підтримуєте таке?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я не проти, я хочу от знайти компроміс, просто єдине, почуйте мене, будь ласка, без позиції міністерства одного, міністерства другого, Міністерства економіки, якщо воно в нас є, Національної комісії регулятора, я, Олексій Кучеренко, ніякого законопроекту, ну, я не беруся за це. Це ваше, ваше завдання, ви ж – влада. Тому я вам пропоную якусь дорожню карту як хоч щось робити, щоб потім не задавати питання буде задавати питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Власне, в нас час, щоб взяти позицію міністерства, коментарі, можливо, якісь зауваження. Тому я...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Був же, місяць був, чому не взяли?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому я пропоную...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. В міністерства є сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, Олексій Юрійович, ви підтримуєте, щоб ми на доопрацювання взяли час чи не підтримуєте?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ви визначайтеся: воно вам потрібно чи воно вам не потрібно. Я вам чесно, я – доросла людина, до сих пір немає розподілу обов'язків між заступниками, всі займаються всім. Я вважаю, що нам треба в закритому режимі поговорити про ефективність роботи нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – за те, щоби підтримати цей законопроект, прошу визначатися.

(Загальна дискусія)

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Як ви сформулювали: если за підтримку – я... якщо ні – відкладайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Моя пропозиція така, я просто хочу, щоб воно було скоординовано з відповідним міністерством. То в мене пропозиція, в мене пропозиція відправити законопроект на доопрацювання, щоби провести консультації з урядом і з відповідним міністерством. Хто...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доопрацювання.

_____. ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, ми кажемо зараз, що ми доопрацьовуємо, комітет, ми його не схвалюємо...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо автор погоджується з таким...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Логіки не розумію. Півтора місяці не вистачило, ви вважаєте, що це якась моя примха, що щось я придумав? Тобто ваші законопроекти, ви вважаєте, набагато важливіші, ніж мої?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, ми все, що треба, скажемо. Я запропонував... Олексій Юрійович, ви з цього робите якесь шоу. Секундочку, можна тепер я скажу?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Півтора місяці, чому це не зроблено?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не знаю, чому не зроблено за півтора місяці. Чому ви не погодили з міністерством...

_____. Пане голово! Пане голово! Шановний пане ГОЛОВО...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене пропозиція. Якщо ви згодні, ми тоді беремо

час, щоб з міністерствами доопрацювати. Якщо вам таке нецікаво, тоді, значить... *(Загальна дискусія)*

Ми можемо, Юлій Якович, ви не заперечуєте, якщо ми візьмемо 2 тижні додаткового часу?

ІОФФЕ Ю.Я. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автор не заперечує?

_____. Якщо це 2 тижні, будь ласка. Я не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді... Прошу за те, щоби ми доопрацювали цей законопроект, взяли консультації в міністерстві, і тоді повернулися з ним до розгляду.

Хто – за, прошу підтримати.

(Загальна дискусія)

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрій Михайлович, дозвольте по "Різному"? По "Різному" можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна. Сподіваюсь, ви згадаєте, що ми заборонили двосторонні контракти з Росією, рішенням комітету принаймні ми це прийняли.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Шановні колеги, я прошу зараз уваги, щоб ми потім не поверталися до цього питання. Я нагадаю, в суботу... Прошу, колеги! В суботу Кабінет Міністрів на позачерговому засіданні, розуміючи ситуацію в паливно-енергетичному комплексі і соціальну напругу у вугільній галузі, в колективах вугільної галузі, прийняли постанову про перерозподіл бюджету на 2019-й рік і виділити 1 мільярд гривень на реструктуризацію

підприємств вугільної промисловості, тобто виплатити заробітну плату шахтарям. Але цієї постанови ми знайти не можемо.

Тому я пропоную, щоб наш комітет взяв також на супровід це питання, цю постанову і завтра ми розглянули. Тобто бюджетний комітет - само собою, а наш комітет теж взяв на супровід це питання, і завтра щоб ми могли його розглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нам потрібно знайти відповідну постанову Кабміну.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Андрію Михайловичу, вона була об 22 годині в суботу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Пане Михайле...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Було оголошено прес-службою Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів, пане Михайле, я на сьогоднішній день є представником Президента в Кабінеті Міністрів, тому я знайду цю постанову і ми сьогодні ж розішлемо на всіх членів нашого комітету.

(Загальна дискусія)

_____. Саме погано, що шахтарі, вони почули Гончарука, який сказав, що мільярд віддали, а на нас сиплеться каміння, що "ви там робите, що не голосуєте?"

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не зовсім зрозумів. Дивіться, я знайду цю постанову і розішлю її на депутатів...

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Ні, не розіслати, завтра взяти....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто перед тим, щоб ви ознайомилися, хочу розіслати. І ми потім це будемо голосувати. Спасибі. Ми можемо рішенням комітету підтримати ці зміни. Супер!

Спасибі за сьогоднішнє засідання, за прийняття рішення. Завтра в оперативному режимі повідомимо, щоб ми продовжили засідання. Поки що оголошуємо перерву.